

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

Тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш ва давлат хизматларини кўрсатиш билан боғлиқ тартиботларни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасида инвестиция иқлими ва ишбилармонлик муҳитини янада такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 2014 йил 7 апрелдаги ПФ-4609-сонли Фармонига мувофиқ ҳамда лицензиялашни ва рұхсат этиш характериغا эга ҳужжатларни бериш механизмларини янада соддалаштириш ва арзонлаштириш, шунингдек, тадбиркорликка кўпроқ эркинлик бериш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Адлия вазирлиги, Молия вазирлиги, Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси, Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси, Савдо-санот палатаси, бошқа манфаатдор вазирлик ва идораларининг:

2014 йил 1 июндан бошлаб, тадбиркорлик фаолияти соҳасидаги лицензияланадиган фаолиятнинг ва рұхсат этиш характериға эга ҳужжатларнинг алоҳида турларини 1 ва 1-а иловаларга мувофиқ бекор қилиш;

фаолиятнинг лицензияланадиган турларини ва рұхсат этиш характериға эга тартиботларни расмийлаштиришнинг мuddатларини ва йиғимлари микдорларини 2 ва 3-иловаларга мувофиқ қисқартириш;

рұхсат этиш характериға эга ҳужжатларни ва лицензияларни олиш тартиботларини янада қисқартириш ва соддалаштириш тўғрисидаги таклифлари 4-иловага мувофиқ қабул қилинсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси лицензия ва рұхсат этиш характериға эга ҳужжатларни бериш бўйича ваколатли органлар, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Адлия вазирлиги, Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси билан биргаликда:

2015 йил 1 январгача бўлган мuddатда фаолиятнинг айрим турларини лицензиялашда "бир дарча" тамойилини қонун ҳужжатлари даражасида жорий этишни 5-иловага мувофиқ таъминласин;

тадбиркорлик субъектлари томонидан лицензия келишувлари шартларини бажариш бўйича даврий ҳисоботларни электрон шаклда тақдим этиш бориш учун дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқарувчи ва жорий этишни 2014 йилнинг охиригача тамомласин.

3. Интерактив давлат хизматлари ягона орталари орқали тадбиркорлик субъектлари учун ус-тубор интерактив хизматларни жорий этиш бўйича лойиҳалар рўйхати 6-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси қуйидагиларни таъминласин:

фаолиятнинг лицензияланадиган турларини ва рұхсат этиш тартиботларини расмийлаштиришни электрон шаклга ўтказиш, шунингдек, давлат органларининг тадбиркорлик субъектлари билан ўзаро электрон ҳамкорлигини жорий этиш самардорлигини баҳолаш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш юзасидан ишларни мувофиқлаштириш ва тизимли мониторинг қилиш;

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, "Ўзкоммунхизмат" агентлиги, манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда 2014 йилнинг охиригача Коммунал хўжалик ва уй-жой фонди порталини электрон тўлов тизимлари ва коммунал хизматларнинг биллинг тизимлари билан бирлаштириш йўли орқали мазкур портални такомиллаштириш бўйича аниқ чора-тадбирларни амалга ошириш, бунда тадбиркорлик субъектларига ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда, реал вақт режимида ўзаро ҳисоб-китоблар ҳолати тўғрисида хабар бериш бўйича хизматлар кўрсатиш имкониятларини назарда тутиш;

манфаатдор вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари ва тадбиркорлик субъектларига

2013-2020 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасининг Миллий ахборот-коммуникация тизимини ривожлантиришнинг комплекс дастури доирасида ишлаб чиқилаётган ахборот тизимларидан бепул фойдаланиш имкониятини яратиш.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси, бошқа манфаатдор вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар ва ташкилотлар билан биргаликда 2014 йил 1 октябрдан бошлаб, Ўзбекистон Республикасининг Интерактив давлат хизматлари ягона порталда қуйидагиларни амалга ошириш имконини берадиган махсус "тадбиркорлик субъектларининг кабинети" ишларини таъминласин:

молия, солиқ, статистика ва бошқа турдаги ҳисоботларни интерактив расмийлаштириш ва тақдим этиш;

солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни, коммунал тўловларни, лицензия ва рұхсат этиш характериға эга ҳужжатлар бўйича қўриб чиқишда ва уларни олишда тўланадиган йиғимларни ва давлат божларини Интернет-банкнинг тизими орқали тўлаш;

маълумотномалар олиш ва бошқа интерактив давлат хизматларидан фойдаланиш.

5. 2014 йил 1 июндан бошлаб, тадбиркорлик субъектларига "бир дарча" тамойили бўйича электрон шаклда қуйидаги жараёнларни амалга ошириш ҳуқуқини берадиган тартиб ўрнатилсин:

тадбиркорлик субъектларининг уларни Маҳаллийлаштириш дастурига киритишга доир талабномаларини қўриб чиқиш учун Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлигига, Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитасига тақдим этиш;

миллий валютада бир йилгача бўлган мuddатга кредит олишга доир ҳужжатларни хизмат кўрсатувчи тижорат банклариға тақдим этиш.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг комплекслари раҳбарлари:

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Адлия вазирлиги билан биргаликда тадбиркорлик субъектларининг молия-хўжалик фаолиятга ноқонуний аралашши, шунингдек, давлат хизматларини кўрсатишда ортиқча қозғобозликка йўл қўйиш ҳолатлари учун давлат ва хўжалик бошқаруви органларининг мансабдор шахсларига нисбатан маъмурий жавобгарлик чораларини қучайтиришни назарда тутган ҳолда қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш бўйича таклифларни икки ой мuddатда белги-ланган тартибда киритсин;

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси, бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда мамлакатимизда янада қўлай ишбилармонлик муҳитини яратиш бўйича қабул қилинаётган мезърий-ҳуқуқий ҳужжатларни кенг ёритиш юзасидан ҳар бир ҳудудда тадбирлар ўтказсин.

7. Иқтисодиёт вазирлиги Адлия вазирлиги ва бошқа манфаатдор вазирликлар, идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда рұхсат этиш характериға эга ҳужжатлар ва лицензияларни бериш тартиботларини белгилайдиган мезърий-ҳуқуқий ҳужжатларга 2014 йил 1 июнгача тегишли ўзгартишлар киритсин.

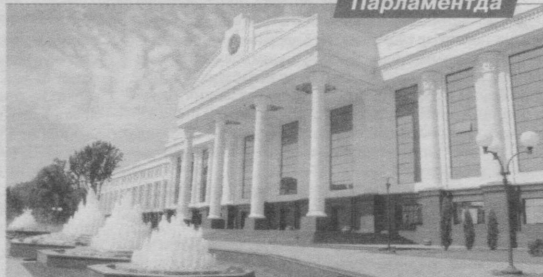
8. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазир Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

И.Каримов

Тошкент шаҳри, 2014 йил 15 апрель

Парламентда

Жорий йилнинг 10-11 апрель кунлари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн тўртинчи ялпи мажлиси бўлиб ўтди. Унда Вазирлар Маҳкамасининг таклиф этилган аъзолари, вазирлик ва идораларнинг раҳбарлари, бошқа ташкилотлар, оммавий ахборот воситааларининг вакиллари иштирок этидилар. Мажлисини Олий Мажлис Сенатининг Раиси И.Собиров олиб борди.

Давлат сиёсатидаги муҳим масалалар

Кун тартиби тасдиқлангандан сўнг, сенаторлар ўз ишларини Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан парламент муҳокамасига қонунчилик ташаббуси тартибда киритилган "Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида" (32, 78, 93, 98, 103 ва 117-моддаларига)ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қўриб чиқишдан бошладилар.

Сўзга чиққан сенаторлар давлатимиз раҳбари ташаббуси билан қабул қилинган Қонуннинг қондалари чет эллик сиёсий арбоблар ва мутахассислар томонидан юқори баҳоланаётганлигини, улар бу янгиликлар энг демократик талабларга ва умум-эътироф этилган халқаро стандартларга мослигини таъкидлаётганликларини кўрсатиб ўтидилар. Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Шундан сўнг сенаторлар "Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида" (32, 78, 93, 98, 103 ва 117-моддаларига)ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Қонунни қўриб чиқдилар ва маъқулладилар. Ушбу Қонунга мувофиқ амалдаги қонун ҳужжатларининг нормалари Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига киритилган тузатишларга мувофиқлаштирилди.

Сенаторлар «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси»ни ижро этиш юзасидан тайёрланган "Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиклиги тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қўриб чиқдилар.

Ушбу Қонун фуқароларнинг давлат органлари фаолияти тўғрисида ахборот олишга бўлган конституциявий ҳуқуқларини амалга ошириш механизмларини янада такомиллаштиришга, улар фаолиятининг шаффофлигини, очиклигини таъминлашга, шунингдек,

Ўткиржон ДЕХҚОНОВ,
«Huquq»

давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ва улар мансабдор шахсларининг қабул қилинаётган қарорлар сифати учун жавобгарлигини оширишга қаратилганлиги кўрсатиб ўтилди. Муҳокамалардан сўнг Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Икки кунлик ялпи мажлисда сенаторлар "Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги (янги тахрирда), "Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида"ги, "Судьяларнинг малака хайятлари тўғрисидаги низомга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги (янги тахрирда), "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек айрим қонун ҳужжатларини ўз қучини йўқотган деб топиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қўриб чиқдилар ва маъқулладилар.

Сенаторлар Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси Инсон ҳуқуқлари бўйича вакилининг (Омбудсманнинг) 2013 йилдаги фаолияти тўғрисидаги, Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг 2013 йилдаги фаолияти тўғрисидаги, Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раисининг 2013 йилдаги ҳисоботи, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирининг 2013 йилда давлат бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат қилувчи органлар фаолиятидаги қонунчиликнинг ҳолати тўғрисидаги ахборотини тингладилар.

Шундан кейин сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Олий хўжалик суди таркибига ўзгартишлар киритиш масалаларини, шунингдек, Олий Мажлис Сенати ваколатларига киритилган бошқа масалаларни қўриб чиқдилар.

Қўриб чиқилган ҳамма масалалар бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

Сенатнинг икки кунлик мажлисида 16 та масала, шу жумладан, 7 та қонун қўриб чиқилди.

Боланинг бегонаси бўлмайди

Нурмухаммад ҚУРБОНОВ,
Жалакудук туман прокурори

Мамлакатимизда мустақилликнинг илк кунлари-дан бошлаб мамлакатимизда бўлган муносабатига, ҳуқуқ, дунёқароши шаклланишига, ўз истеъодларини баралла намойиш қила олишларида эътиборимизни янада кучайтиришимиз лозим. Президентимизнинг юқорида қайд этилган тарихий қарорининг асосий мазмун-моҳияти ҳам ана шунда.

Яқинда Президентимиз томонидан "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" ги Қарор имзоланди. Ёшларимизнинг маънавий қиёфасига, билим савиясига, миллий ғоя ва мафкурамига бўлган муносабатига, ҳуқуқ, дунёқароши шаклланишига, ўз истеъодларини баралла намойиш қила олишларида эътиборимизни янада кучайтиришимиз лозим. Президентимизнинг юқорида қайд этилган тарихий қарорининг асосий мазмун-моҳияти ҳам ана шунда.

Бу борада туманимизда ҳам бир қатор ишлар қилинмоқда. Жумладан, туман ҳокимлиги ҳузуридаги воёта етмаганлар ишлари бўйича комиссия аъзолари ва муассасиди идоралар ҳамкорлигида ҳудуддаги воёта етмаганларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, уларнинг таълим олишларини кафолатлаш, бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш, уларнинг жиноят қурбонига айлиб қолишларида йўл қўймаслик мақсадида мавжуд таълим муассасаларида ёшлар маънавиятини юксалтиришга қаратилган тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилаётган.

Воёта етмаган қизлар ўртасида эрта никоҳ, эрта турмуш ҳолатлари йўл қўймаслик мақсадида туман хотин-қизлар кўмитаси, маҳалла фуқаролар йиғини фаоллари ҳамда ҳудудий патронаж ҳамширалари томонидан 14-17 ёшли қиз фарзандлари бўлган хонадонлар билан яққа тартибда ишлаш, уларни тизимли тиббий текширувдан ўтказиш ижобий натижалар бермоқда.

Бирок, "Гуруч қурмасиз бўлмайди", деганларидек, жойларда воёта етмаганларнинг тарбияси билан боғлиқ бир қатор камчилик ва нуқсонлар ҳам аниқланди. Жумладан, тумандаги умумтаълим мактаблари ҳамда касб-ҳунар коллежларига мунтазам равишда ўқишга қатнашмай, туман ҳудудидан ташқарига пул ишлаш учун бемақсад дамилд юрган жами 126 нафар воёта етмаганларнинг ота-оналарига нисбатан тегишли чора кўришти. Уларга Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қоллекиннинг 47-моддасига асосан жазима чораси қўлланди.

Шунингдек, жорий ўқув йилида ўтказилган текширишлар жараёнида мунтазам дарс машғулотларига қат-

нашмасдан келаётган касб-ҳунар коллежининг 36 нафар ўқувчилари аниқланди, уларнинг ота-оналарига нисбатан МЖКнинг 47-моддаси билан маъмурий жавобгарликка доир иш қўзғатилиб, воёта етмаганларни таълимга қайтариш чоралари кўришти. Кўчаларда мақсадсиз юрган 355 нафар воёта етмаганлар аниқланди, вилоят ИИБ тасарруфидати "Воёта етмаганларни ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш маркази"га вақтинчалик жойлаштирилди.

Воёта етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш юзасидан туман ҳокимлиги, туман ИИБ, "Маҳалла" хайрия жамоат фонди, "Қамолот" ЁИҲ туман Кенгаши билан ҳамкорликда муайян ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, туман ҳудудига туни вақтларда компьютер залларида воёта етмаганларнинг ота-оналарига ёшларнинг ўрнини босувчи шахсларнинг жуматувисиз юрилишининг олдини олиш мақсадида жами 8 марта назорат тадбирлари ўтказилди. Унда 10 нафар воёта етмаганларнинг назоратсиз юрганликлари аниқланди. Мазкур ҳолат юзасидан масъулияти чекланган жамият раҳбарига нисбатан тегишли чора кўрилди ва жазима жазоси тайинланди.

Шунингдек, ота-она қаровисиз қолган воёта етмаганларни ижтимоий ҳуқуқий қўллаб-қувватлашга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. 2013 йил давомида боқувчисини йўқотган, назоратсиз ва ота-онасининг қаровисиз қолган жами 29 нафар воёта етмаганлар аниқланди. Уларнинг 7 нафари фарзандликка берилиб, 20 нафарига вазий ва ҳомийлар тайинланди, уларнинг оилада тарбияланишига имконият яратилди. 2 нафар бола ижтимоий жиҳатдан кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари учун мўъжалланган Пахтаобод туманидаги 31-сонли мактаб-интернатига жойлаштирилди.

Халқимизда "Бир болага етти маҳалла ота-она", деган ибралли нақд бор. Қолаверса, ёшлар бизнинг келажғимиз экан, уларнинг бегонаси бўлмайди. Уларнинг тарбияси, камолоти учун биз, катталар ҳамма вақт масъулият ҳис этганмиз.

Чора-тадбирлар самараси

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш ижтимоий-иқтисодий тараққиётимизнинг муҳим йўналишларидан бири сифатида аҳоли турмуш фаровонлигини оширишга ўзига хос ўрин тутмоқда. Саноат, қурилиш, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатиш соҳаларида хусусий секторнинг улуши йил сайн ортиб бормоқда. Бундай натижалар ҳўкуматимиз томонидан кулай ишбилармонлик муҳити яратиш борасида амалга оширилаётган тизимли чора-тадбирлар самарасидир.

Ўтган йилда тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш, солиқ тўловчилар сонини кўпайтириш, қўшимча иш ўринлари яратиш орқали солиқ базасини кенгайтириш, солиқ ва валютага оид жиноятларга, коррупция ва ҳуфиёна иқтисодиётга қарши курашиш борасида бошқарма томонидан қўрилган чора-тадбирлар бесамад қатмади. Таъкиллаш жоизи, телевидение, радио, матбуотда, шунингдек, маҳаллалар, корхона ва муассасаларда жамоалар билан мулоқот ва учрашувлар ташкил этиш орқали фуқароларни давлат томонидан белгиланган тартибда тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишга жалб қилишга алоҳида эътибор қаратилди.

Айниқса, ҳуфиёна иқтисодиётга қарши курашишга қаратилган бир қатор тадбирлар доирасида қўнийонли аслада ишлаб чиқариш билан шуғулланаётган фуқароларимизни раббатлантириб, аксинча, ноқўнийонли равишда яширин ишлаб чиқариш билан машғул бўлган шахслар фаолиятига барҳам бериш, ҳуқуқий таъсир чоралари қўриш билан чекланиб қолмасдан, уларнинг фаолиятига қўнийонли тус бериш, солиқ тўловчи сифатида рўйхатдан ўтказиш, стандарт талабларига мос ва сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришини йўлга қўйиш, имкон даражасида фаолиятини янада кенгайтириш, қўшимча иш

ўринлари яратиш учун тегишли чоралар кўрилди. Бунинг натижасида илгари ноқўнийонли фаолият юритган, шунингдек, тадбиркорлик фаолиятини тўхтатган ҳўжалар юритувчи субъектлардан 78 тасига амалий ёрдам кўрсатилиб, 177 та янги иш ўринлари яратилишига эришилди. Бошқарма ва унинг ҳудудий бўлиmlарни томонидан 15 та ҳўжалик юритувчи субъектга қўнийонли асосда фаолиятларини йўлга қўйишлари учун ОАТБ "Қишлоққурилишбанк" Навоий филиалидан 910 миллион сўмлик кредит олишга амалий ёрдам кўрсатилиди. Шулардан бири Навоий шаҳрида фаолият юритиб келаётган "Favorit lyks servis" масъулияти чекланган жамиятидир. Унга банкдан 300 миллион сўмлик кредит олишга амалий ёрдам берилиши туфайли нон ва нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Реал сектор корхоналарини қўллаб-қувватлаш сиёсатида келиб чиқиб, вилоятда тадбиркорликнинг эркин ривожланишига тўсқинлик қилаётган салбий ҳолатларнинг бартарф этишга жиҳдий эътибор берилди. Прокуратура органлари билан яқиндан ҳамкорлик ўрнатилганлиги ҳудудий бўлиmlарда текзор-таҳлилий материاللар бўйича ўз вақтида ва қўнийонли қарорлар қабул қилинишида ўзининг ижобий натижасини берапти.

Жиноятларни бевосита текзор-таҳлилий йўллар билан аниқ-

лаш орқали солиқ базасини кенгайтириш ишлари янада кучайтирилди. Ўтказилган текзор-таҳлилий тадбирларда 291 та жиноят фож этилиди. Бюджетга 13,1 миллиард сўм қўшимча маблағларнинг ҳисобланиши ва 8,3 миллиард сўм ундирилиши таъминланди. Солиқ базасини кенгайтириш тадбирлари натижасида солиқ ва бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлашга оид 32 та жиноят этили қўзғатилди. Жумладан, департаментнинг Қўзғатилган туман бўлими ходимлари томонидан "Сардор ҳамкор қурилиш транс" хусусий корхонасининг 2010-2012 йиллар давомида амалга оширган молиявий фаолияти текзор ўрганиб чиқилганда, корхона мансабдор шахслари туман давлат солиқ инспекциясига топширган ҳисоботларида 26,2 миллион сўмлик қўйилган қиймат солигини қасддан кўрсатмасдан яшириб келганликлари аниқланди. Бундан ташқари, корхона мансабдор шахслари 2010-2013 йиллар давомида жами 42 миллион сўмлик турли хилдаги маҳсулотларни сотишдан тушган нақд пуллари банкка топширмасдан ишлатиб юборганликлари ҳам аён бўлди. Албатта, бундай қилишларга нисбатан жазонинг муқаррарлиги таъминланди.

Бошқарма ва унинг ҳудудий бўлиmlарни фаолиятида тадбиркорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш йўналишида ишлар бир мунча жонлантирилди. Тадбиркорлик субъектлари ўртасида соғлом ишбилармонлик ва рақобат муҳитини яратиш, уларнинг келажакдаги фаолиятини янги босқичларга олиб чиқиш, тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга доир қўнийонли ҳўжатлари билан мунтазам равишда таништириб бориш

фаолиятимизнинг асосий мезони бўлиб қолмоқда. Шунингдек, тадбиркорлик ва ишлаб чиқариш билан шуғулланишга қарор қилган фуқароларга ёрдам бериш, мавжуд тўсқинларни бартарф этиш, коррупция ҳолатларини фож этишга қаратилган ишлар давом эттирилмоқда.

Ҳуфиёна иқтисодиётга қарши курашиш, маҳсулот ишлаб чиқарувчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, соғлом рақобатни кучайтириш ва сифатсиз маҳсулотлар бозорларга кириб келишининг олдини олиш борасида мунтазам тадбирлар ўтказилиб, 26 та яширин ишлаб чиқариш фаолияти барҳам берилди. Ҳуқуқбузарлардан 138,3 миллион сўмлик маҳсулот, хомашё ва усқуналар олинди. Чунончи, Хатирчи тумани "Қ.Гадоев" маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи Ф.Баратов ўзининг уйда чигитдан ёғ ишлаб чиқариш билан шуғулланиб келганлиги аниқланди. Боз устига у электр тармоғига ноқўнийонли уланиб, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришини йўлга қўйган. Бундай ноқўнийонли фаолият учун унга нисбатан қўнийонли чора қўлланилди.

Бундан ташқари, нақд пулларнинг банкдан ташқари айланмасига барҳам бериш борасида амалга оширилган тадбирлар якунида 73 миллиард сўмлик нақд пул айланмаси аниқланди, 67 та жиноят иш қўзғатилди. Хусусан, департаментнинг Навоий шаҳар бўлими ходимлари томонидан "KafoLat Savdo" масъулияти чекланган жамиятининг 2013 йил январь-февраль ойларида амалга оширган фаолияти ўрганиб чиқилди. Текширишда маълум бўлдики, жамият мансабдор шахслари 878,1 миллион сўмлик харидорлар маҳсулотлар со-

тувидан тушган нақд пул маблағларини банк муассасасига топширилмаган.

Умуман, савдо қондаларига амал қилмаслик ҳолатлари алкоғолли ва тамаки маҳсулотларини муомаллага киритишда ҳам учраб турибди. Бунинг оқибатида 7 та жиноят ва 11 та маъмурий иш қўзғатилиб, 48,3 миллион сўмлик маҳсулотлар олинди. Жумладан, департаментнинг Учқулук туман бўлими ва давлат солиқ инспекцияси ходимлари ҳамкорлигида ўтказилган тадбирда "Анварбек Паризода" хусусий корхонасига қарашли савдо дўконидаги қиндирликларга барҳам берилди. Корхона мансабдор шахслари алкоғолли ва пиво ичимлиги билан савдо қилиш учун махсус русҳатнома олмастан 13,8 миллион сўмлик пиво ичимлигини нақд пулга, 10,3 миллион сўмнинг эса пластик картонка орқали сотиб, қонунга хилоф иш тутишган. Тадбир давомида савдо дўконида 30,5 миллион сўмлик пиво ичимлиги ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Юқорида қайд этилган ҳолатлар бўйича айбдорларнинг жавобгарлик масаласи қўнийонли доирасида ҳал этилди.

Ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг олдини олиш бўғунги қўнийонли энг долзарб вазифасидир. Шундай экан, бу борада профилактика ва тарғибот ишларини кучайтириш, бунинг учун мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланиш галдаги вазифамиз саналади.

Тадбиркорлик фаолиятининг ривожланиши мамлакат иқтисодий қудратини мустаҳкамлашининг, қолаверса, аҳоли турмуш тарзи юксалишининг муҳим шарти эканлигини бутун ҳаётнинг ўзи кўрсатишмоқда. Шу боис, бозор муносабатлари шартини тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқлари ва қўнийонли манфаатларини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Қўнийонли фаолият тарафдоримиз

Шохруз ЗУФАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Транспорт прокурорининг катта ёрдамчиси

Бирок, тадбиркор ўз фаолиятида тегишли қўнийонли ва қўнийонли ҳўжатларига риоя этмаслиги, тадбиркорлик муносабатларида ўзгалар ҳўқуқларини ёки шартномавий шартларни тўла-тўқис амалга оширмаслиги оқибатида юзага келаётган қўнийонлилар, афсуски, учраб турибди. Хусусан, М.Мардонов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) "Golden ritm elit" МЧЖ директори лавозимида ишлаб келиб, 2012 йилда "Ўзбекистон ҳаво йўллари" МАКнинг "Ҳаво Алоқалари Бош Агентлиги" ДУК билан авиа чипталарини сотиш юзасидан келишув шартномасини тузган. Ушбу шартномага мувофиқ 2-сонли қўшимча келишув ҳам тузилди, шартнома мuddати 2013 йилнинг 25 октябрга қадар белгиланади. Аммо М.Мардонов нақд пул айланмасини яшириб келган.

Бундан ташқари, "Ҳаво Алоқалари Бош Агентлиги" ДУК билан тузилган шартнома шартларини ҳам ўз вақтида амалга оширмасдан келганлиги тергов жараёнларида исботланди. Маълум бўлишича, М.Мардонов ўз жамияти орқали 2012 йилнинг сентябрь ойида 17 млн. 386 минг 159 сўмлик авиа чипталарини сотиб, банк муассасасига 900 минг сўм топширган. Қолган пул маблағларини эса ўз эҳтиёжларига ишлатиб юборган.

Бундай фаолият юритиш жамият директорининг одағига айланади. Унинг ишлари юришиб, 2012 йилнинг октябрь ойида 185 млн. 138 минг 135 сўмлик авиа чипталарини сотишга эрилади. Бирок, мазкур ҳолатда ҳам 50 млн. 694 минг 521 сўми жамият ҳисоб рақамига кириб қилишни унутди. Ушбу йилнинг ноябрь ойида эса 59 млн. 194 минг 121 сўми ўз эҳтиёжларига сарфлади.

Бу ҳолат 2013 йилда ҳам давом этиб, жамият директорининг авиа чипталарини сотиш борасидаги ишлари янада ривожланди. Биргина 2013 йилнинг март ойида авиа чипталар сотуvidан 793 млн. 220 минг 906 сўм келиб тушди. М.Мардонов эса тушган пулнинг 75 млн. сўмини ҳисоб рақамига тўлашни унутди.

Юқоридаги каби жиноий ҳолатлар "Golden ritm elit" МЧЖ ва "Ҳаво Алоқалари Бош Агентлиги" ДУК ўртасидаги шартнома шартларининг тўлиқ бажарилмаслигига олиб келди.

Мазкур ҳолатлар юзасидан М.Мардоновга одил суднинг ҳўкми қўйилди.

Ғолиб ОЧИЛОВ,
СВОЖДЛКДК департаментининг
Навоий вилоят
бошқармаси бошлиғи
вазифасини бажарувчи

Мен кўпинча ўғлимнинг машинасини ўзим бошқариб, ишга бораман. Гоҳида йўл патруль хизмати ходимлари тўхтатиб, автомашинани бошқариш учун ишончнома талаб қилишади. Мен ота ўғлимнинг машинасини бошқарганда ишончнома керак эмас, аксинча, ўғил отанинг машинасини бошқарганда ишончнома керак бўлади, десам, улар ҳозирги қонун бўйича ишончнома барибир керак, дейишмоққа. Шу тўғриси?

Ш.Нуралиев, Бекобод тумани

Ўғилнинг машинаси бегонами?

Фуқаролик кодексининг 94-моддаси талабига кўра, ота-она, фарзандликка олувчилар, васийлар ва хомийлар вояга етмаган болаларнинг хусусий мулкни фуқаролик қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бошқарадилар ва тасаруф этадилар. Бирок, ҳар бир ақли расо шахс вояга етиши билан, яъни ўн саккиз ёшга тўлгач, фуқаролик ҳуқуқларига эга бўлиш ва уларни амалга ошириш, ўзи учун фуқаролик бурчларини вужудга келтириш ва уларни бажариш лаёқати (муомала лаёқати) тўла ҳажмда вужудга келади.

Агар ўғлингиз вояга етган бўлиб, автомашина унинг номидан бўлса, у

ушбу транспорт воситасининг эгаси саналади. Демак, у транспорт воситасининг мулкдори, шунингдек, транспорт воситасига қонуний асосда (мулк ижараси шартномаси, транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқини берувчи ишончнома, тегишли органнинг мазкур шахсга транспорт воситасини топшириш тўғрисидаги фармойиши ва шу кабилар) эгалик қилувчи шахс ҳисобланади. Бинобарин, мазкур транспорт воситаси билан боғлиқ барча ҳуқуқий характердаги хатти-ҳаракатлар бевосита унинг розилиги билан битилган ҳужжат билан расмийлаштирилган бўлиши лозим. Шу жумладан, сизга бериладиган ишончнома ҳам.

Пул нотўғри тўланганми?

Мен 2012-2013 ўқув йилида мактабимизда дарс соатларининг камайиб кетиши сабабли, қўшни мактабда тарих фани бўйича ўриндошлик асосида 10 соат дарс олиб болаларни ўқитдим. Ўқув йили якунида менга меҳнат таътили учун ҳақ тўланган эди. Бу Республика Вазирлар Маҳкамасининг 297-сонли қароридан ҳам кўрсатиб ўтилган. Аммо яқинда туман молия бўлимининг назорат-тафтиш бўлими мутахассиси менга меҳнат таътили учун ҳақ нотўғри тўланганлиги, уни қайтариб тўлашим лозимлиги ва Вазирлар Маҳкамасининг юқоридаги тилга олинган қарори бекор қилинганлигини айтди. Шу ҳолатга аниқлик киритиб беришингизни сўрайман.

М.Мирсоатов, Гурлан тумани

Мулкчиликнинг барча шаклларидаги корхоналар, муассасалар, ташкилотларда меҳнат шартномасига (контрактга) мувофиқ ўриндошлик асосида ҳамда бир неча касбда ва лавозимда ишловчи жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, шунингдек, хорижий фуқаролар ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг меҳнат муносабатлари Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси ҳамда Республика Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 18 октябрдаги 297-сонли қарори билан "Ўриндошлик асосида ҳамда бир неча касбда ва лавозимда ишлаш тартиби тўғрисида"ги Низом талаблари билан тартибга солинган. Вазирлар Маҳкамасининг мазкур қарори ҳамда у билан тасдиқланган Низомга ўтган давр мобайнида ҳеч қандай ўзгартириш ва қўшимчалар киритилгани йўқ.

Ушбу Низом талабларига кўра, ўриндошлик асосида ишловчи шахсларга ҳар йилги асосий, шунингдек, ўриндошлар ҳақи бўлган қўшимча таътиллар асосий иш жойидаги ҳар йилги меҳнат таътили билан бир вақтда бериледи, дейилади.

Агар ўриндошлик асосида ишлангани биринчи иш йилида ходим олти ойдан кам ишлаган бўлса, у ҳолда ўриндошлик асосидаги ишда таътил учун ишланган вақтга пропорционал ҳақ тўланади.

Биринчи иш йилида олти ой ишлаган ўриндошларнинг меҳнат таътилига, шунингдек, ишинг кейинги йиллари учун меҳнат таътилига ўриндошлик асосидаги ишинг ўртача иш ҳақидан келиб чиққан ҳолда одатдаги тартибда ҳақ тўланади.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

Ўзингизни қизиқтирган ҳуқуққа оид саволларингиз бўлса, бизга мурожаат қилинг. Уларга тажрибали ҳуқуқшунослар жавоб беради. Саволларингизни «Huquq» газетасининг «huquq@huquq-gazeta.uz» электрон почтаси орқали юборишингиз мумкин.

Саволларга ҳуқуқшунос Дониёр ХАЛИЛОВ жавоб берди.

Фуқаролик бериладими?

Мен 1971 йилда Тошкент вилоятининг Бўка туманида туғилганман. Ўзбекистон Республикаси фуқаролик паспортим бор. Яқинда шу паспортимни янгиси билан алмаштириш учун паспорт столига борсам, 1993 йилда ҳисобга қўйилганлигим учун сизга фуқаролиги йўқ паспорт берамиз, дейишди. Мен 1988 йили Бўка туманидаги ўрта мактабни тамомлаб, Тожикистон Республикасининг Ленинобод вилояти Мастчоҳ туманидаги совхоз-техникумга ўқишга кириб, бир йилдан сўнг шу тумандан ҳарбий хизматга чақирилдим. Хизматдан келгач, ўқишни давом эттириб, 1993 йилнинг май ойида ўқишни тамомладим, Бўка туманига қайтиб келдим ва ҳисобга турдим. Менга Ўзбекистон фуқаролиги паспорти беришлари керакми ёки йўқми?

Ш.Мирмахмадов, Бўка тумани

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1999 йил 26 февралдаги ПФ-2240-сонли Фармони билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикасида паспорт тизими тўғрисида"ги Низомнинг 4-бандига мувофиқ, "Ўзбекистон Республикаси фуқаролиги тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига кўра, Ўзбекистон Республикаси фуқароси паспорти:

Ўзбекистон Республикасининг 16 ёшга тўлган фуқаролирига; Ўзбекистон Республикаси фуқаролиги тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни кучга киргунга қадар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида доимий яшаб турган шахсларга;

"Ўзбекистон Республикаси фуқаролиги тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини олган шахсларга берилади.

"Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни 1992 йил 2 июлда қабул қилинган бўлиб, сиз Ўзбекистон Республикасига мазкур қонун кучга кирганидан кейин доимий яшаш учун келгансиз. Шу сабабли ҳам сизга Ўзбекистон Республикаси фуқароси паспорти бериш рад этилган.

Директорликка тайинланиши мумкинми?

Мактаб директори йўл қўйган молиявий хатолари учун суд ҳукми билан бир йил-у олти ой муддатта ойллик иш ҳақининг 20 фоизи миқдорда жарима тўлаб бориш ҳамда шу муддатга мансабдорлик ва моддий жавобгарлик лавозимларида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этиш жазосига ҳукм қилинган. Амнистия актига кўра, асосий жазодан ҳамда маҳалла ва меҳнат жамоасининг илтимосномаси асосида қўшимча жазодан ҳам озод қилинган. Шундан келиб чиқиб, бу шахс яна мактаб директори лавозимида ишлаши мумкинми?

А.Мадаминов, Бувайда тумани

Сиз тилга олаётган шахснинг бундан буюн мансабдорлик лавозимларида ишлаш масаласи унинг судланганлиги ҳолати билан бевосита боғлиқдир. Сабаби, Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексига мувофиқ, жазо тайинланган айблов ҳукми қонуний кучга кирган кундан бошлаб шахс судланган, деб ҳисобланади.

Судланганлик Жиноят кодексига назарда тутилган ҳолларда ва шахс янги жиноят содир этгандагина ҳуқуқий аҳамиятга эга бўлади. Судланганлик муддатининг ўтиб кетганлиги ёки судланганликнинг олиб ташланиши муносабати билан унинг барча ҳуқуқий оқибатлари бекор бўлади.

Шу билан бирга, ЖКнинг 78-моддасига мувофиқ, жарима жазоси ижро этилган кундан кейин, шунингдек, муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёки ахлоқ тузатиш ишлари жазolari ўталганидан кейин бир йил ўтгач, шахснинг судланганлиги ҳолати тугаланади.

Ушбу ҳолатлардан келиб чиқиб айтиладиган бўлсак, мазкур лавозимга тайинлаш ваколатига эга бўлган орган ишонч билдирса, директор лавозимига тайинланиши мумкин.

Талқин

Меҳнат миграциясининг ҳуқуқий асослари

Меҳнат миграцияси иқтисодий жиҳатдан асосланган жараён-дир ва талабгорлар учун эса бу бошқа минтақа, ҳатто давлатда иш топиш имконияти демакдир. Мигрантларни қабул қилувчи минтақа ёки давлат иқтисодиёти учун бу жараён маҳаллий бозорда меҳнат ресурслари етишмаслиги босқичимча меҳнат ресурсларини жалб қилиш имкониятини яратеди. Бирок, меҳнат миграцияси ижобий самара бериш билан бирга қўлаб муаммоларни ҳам юзга келтиради.

Давлатларнинг юриятдан ҳозирги сиёсати, биринчи галда, мамлакат ичида қишлоқликка қарши курашишга қаратилган. Негаки, иқтисодиётда ички миграция деген тushунча ҳам мавжуд. Шу сабабли мамлакатлар, аввало, ўз фуқароларини иш билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 12 ноябрдаги "Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг чет эллардаги меҳнат фаолиятини ташкил этишни тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори мувофиқ, меҳнат миграцияси жараёнларини тартибга солиш, Ўзбекистон Респуб-

ликаси фуқароларининг чет элда ва хорижий фуқароларнинг Ўзбекистон Республикасида ишга жойлаштириш таъминлаш масалаларини ҳал этиш Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги муҳофаза қилиш вазирлиги ҳузуридаги Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги ҳамда фуқароларнинг чет элларда ишга жойлаштириш таъминлаш бўйича минтақавий бюролар зиммасига юклатилган. Бунда мамлакатимиз фуқаролари қонунчиликка биноан Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан тузилган ҳужжатлар ва идоралараро битимлар асосида чет элга меҳ-

нат фаолиятини амалга ошириш учун чиқиш ҳуқуқига эга. Ҳукуматимизнинг юқорида номи қайд этилган қарори доирасида фуқаролар, шунингдек, мазкур агентлик томонидан бериладиган рухсатномаларга асосан шахсий меҳнат шартномалари бўйича меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун чет элга чиқиш ҳуқуқига эгадир. Масалан, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги билан Корея Республикасининг Меҳнат вазириги ўртасида ўзаро англашув тўғрисидаги меморандум имзоланган. Ушбу ҳужжатга кўра, Ўзбекистон фуқаролари мазкур мамлакатда меҳнат фа-

олиятини амалга ошириш учун кетиш олдидан фуқароларни мослаштириш ва ўқитиш марказида ўқитилиб, ўзлари борадиган мамлакат қонунчилиги, анъаналари ва ўзини тутиш нормалари асослари ҳақида маълумотга эга бўлади. Борадиган мамлакат тилини сўзлашиш ва меҳнат вазирилари бажариш учун етарли даражада ўрганади, шартнома бўйича ишга жойлашадиган корхоналарда техника ҳавфсизлиги ҳамда меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини ўзлаштиради, хорижлик иш берувчилар талаблари эътибордан олинган ҳолда тиббий куриқдан ўтади.

/Давоми 9-бетда/

Кейинги йилларда мамлакатимизда тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш, унинг иқтисодий-ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилляпти. Шунингдек, тадбиркорликни тараққий эттириш ва ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш мақсадида кўплаб қонун ва қонуности ҳужжатлари ҳам қабул қилиниб, улар бу борада мустаҳкам ҳуқуқий кафолат бўлиб хизмат қилмоқда.

Тадбиркор қонун ҳимоясида

Шухрат ИСМАИЛОВ,

Хоразм вилоят прокуратураси бўлим прокурори

Утган 2013 йил давомида Хоразм вилоят прокуратураси органлари томонидан вилоят ҳокимлиги ва бошқа идоралар билан ҳамкорликда 452 та учрашув ташкил этилиб, унда 14 мингга яқин тадбиркорлик субъектлари иштирок этди. Ушбу тадбирлар давомида 3192 нафар тадбиркорга ҳуқуқий маслаҳат берилган бўлса, муножаатларнинг натижалари бўйича 40 та тадбиркорлик субъектига 2 млрд. 920 млн. сўмлик кредит, 85 нафарига қурилиш учун 39,4 га. ер майдони ажратилишида, 110 нафарига эса рухсатнома олиш ёки бошқа ҳужжатларни расмийлаштиришда амалий ёрдам берилди.

Мақсур йўналишда вилоят прокуратураси органлари томонидан ўтказилган текширишлар натижаси бўйича 36 та ноқонуний қарорларни бекор қилиш ҳақида протестлар келтирилиб, аниқланган қонунбузилиши, унинг келиби чиқиш сабаблари ва бунга имконият яратиб бераётган шарт-шароитларни бартараф этиш тўғрисида 26 та тақдимнома киритилди. Прокурор қарори ва тақдимномасига асосан 32 нафар шахс интизомий, 8 нафари маъмурий жавобгарликка тортилди. Қўпол қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 5 та жиноят иш қўзғатилиб, ўтказилган текширишлар давомида 183 нафар шахснинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Утган йили вилоят прокуратурасининг "007" рақамли ишонч телефонига келиб тушган жами 232 та муножаатдан 164 таси асосли деб топилиб, қаноатлантирилди.

Бундан ташқари, қонун талабларини менсимасдан ёки мансаб ваколатларидан фойдаланиб, тадбиркорларга бюрократик тўсиқлар яратётган тижорат банкларининг мансабдор шахслари ҳам учраб турибди. Жумладан, юртимизда тадбиркорликни ривожлантиришга кенг имкониятлар яратилаётган бир пайтда, кредит ажратишни сўраб муножаат қилган тадбиркорларнинг аризаларини қонунда белгиланган тартиб ва муддатда қўриб чиқмаганликлари учун "Микрокредитбанк"нинг Қоровул, "Халқ банки"нинг Питнак ва Шовот филиаллари бошқарувчилари маъмурий жавобгарликка, бир неча банк ходимлари эса интизомий жавобгарликка тортилди.

Шунингдек, фуқаро Махлоновнинг савдо ва маъиш ҳизмат кўрсатиш шохобчаси қуриш учун ер майдони ажрати беришни сўраб ёзган аризасини қонунда белгиланган тартибда ва муддатларда қўриб чиқмасдан, унинг қонун билан қўрилган манфаатларини поймол этганликлари учун Урганч тумани ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими бошлиғи вазифинини бажарувчи Отаниязов маъмурий, туман ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри хизмати мутахассиси Раҳимов эса интизомий жавобгарликка тортилди.

"Обод турмуш йили"да вилоят прокуратураси органлари томонидан жами 33 та ҳолатда архитектура ва қурилиш бошқармаси, солиқ инспекцияси, ички ишлар, тижорат банклари ва бошқа назорат қилувчи идоралар ходимлари томонидан тадбиркорларнинг фаолиятига ноқонуний ара-лашиш, уларга тўсиқлиқ қилиш ва ҳуқуқларини бузиш ҳо-латлари аниқланган. Масалан, Хива туман Давлат солиқ инспекцияси бошлиғининг ўринбосари "Чанашиққа Қадамбой" хусусий корхонасига нисбатан асоссиз равишда 4 млн. 300 минг сўм миқдорида молиявий жарима қўллаган. Ушбу ноқонуний қарор прокурор протестига асосан бекор қилиниб, тадбиркорнинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Урганч шаҳар Давлат солиқ инспекцияси ходими бозор худудида мақсус рухсатнома олмадан тадбиркорлик билан шуғулланиб келаётган фуқаролар Машарипова, Бектурдиева, Матрасулов ва Бекчановлардан уларга нисбатан чора кўрмаслик эвазига 900 минг сўмини пора тариқасида олганлиги учун жиноий жавобгарликка тортилиб, жазо муқаррарлиги таъминланди.

Бундан ташқари, "Озода нон" МЧЖ раҳбари О.Тўхтаевнинг йиғилишга келмаганлиги учун Питнак шаҳар электр таъминоти корхонаси бошлиғи Авезов Питнак шаҳар ҳокимининг топшириғига асосан унинг корхонасини электр энергиясидан узиб, жамиятга 4 млн. 431 минг сўмлик моддий зарар етказганиги сабабли маъмурий жавобгарликка тортилди.

Мамлакат иқтисодиётида муҳим ўрин тутувчи кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш жараёнига ўзининг ҳиссасини қўиши, бу борада фақат қонунга итлоқ этган ҳолда ҳалол ва виждонан фаолият кўрсатиши ўзининг ҳаётини принципно айланттириш ҳар қандай давлат хизматчисининг муқаддас бурчидир.

Ёшлар манфаати — устувор мақсад

Биз ҳалқимизнинг дунёда ҳеч кимдан кам бўлмаслиги, фарзандаларимизнинг биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта бахтли бўлиб яшаш учун бор куч ва имкониятларимизни сафарбар этаётган эканмиз, бу борада маънавий тарбия масаласи, ҳеч шубҳасиз, беқиёс аҳамият касб этади.

Шу боис, ёшлар маънавий-тарбияси, уларнинг дунёқарашини шакллантириш масаласи, таълим-тарбия, иш билан таъминлаш каби эзгу мақсадлар йўлида барча каби прокуратура органлари ҳам бирдек масъулият билан кўплаб хайрли ишларни амалга ошириб келишмоқда. Бунда соҳага оид қонунлар ва Бош прокурорнинг соҳавий буйруқлари дастуриламал бўлиб хизмат қилмоқда. Хусусан, Бош прокурорнинг мақсус буйруғида вояга етмаганлар ҳақидаги қонунлар ижроси устидан прокурор назоратини олиб боришдаги устувор йўналишлар белгилаб берилган.

Шунингдек, мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотларда ёшларнинг фаол иштирокини таъминлаш, юксак маънавият, мустақил ва эркин фикрлайдиган, замонавий илм-фан ютуқларини пухта ўзлаштирган, ҳар томонлама соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш мақсадида Юртбошимизнинг шу йил 6 февралда "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сийёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори қабул қилинди.

Шу ўринда вояга етмаганларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатлари ҳимоясини таъминлашда ҳамда улар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларни профилактика қилишда прокурор назоратининг ўрни муҳим аҳамият касб этади. Хусусан, умумтаълим мактаблари ва касб-хунар коллежлари ўқувчилари олаётган билимларни янада сайқаллаштириш, касбий маҳоратларини такомиллаштириш, ёшларимизнинг дунёқарашларида ахлоқий қадриятларга асосланган хунармандчилик қирраларининг аҳамиятини ошириш, ёшларнинг бандлигини таъминлаш, спортга қизиқтириш, ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, ижтимоий фаоллигини кучайтириш, уларнинг демократик ҳуқуқий давлат қуриш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнларида фаол иштирокини таъминлаш, қобилиятларини юзага чиқариш мақсадида Нарпай туман прокуратураси, туман ҳокимлиги ҳузуридagi вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия ва бошқа мутасадди идоралар билан ҳамкорликда бир қатор маданий тадбирлар, учрашувлар, танловлар ва мусобақалар ўтказиб келинмоқда.

Яқинда Нарпай туман прокуратурасининг ташаббуси билан вояга етмаганлар ўртасида кинояччилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олди-

ни олиш, одам савдоси, диний экстремизм, терроризм ва гиёҳвандликка қарши курашиш борасида ёшлар ўртасида очик мулоқот ташкил этилди. Унга умумтаълим мактаблари ва касб-хунар коллежлари ўқувчилари ва дарсларга мунтазам қатнашмайдиغان ҳамда тарбияси оғир ва профилактика ҳисобда турувчи вояга етмаганларнинг 470 нафари жалб этилди. Иштирокчиларга мамлакатимизда ёшларни иш билан таъминлашга қаратилган эътибор, тадбиркорлик фаолиятини бошламоқчи бўлганларга яратилган шарт-шароитлар, хусусан, кредит олиш бўйича жорий этилган қатор имтиёзлар ҳақида маълумотлар берилди.

Тадбир доирасида Каттақўрғон шаҳридаги "Абдулҳамид Маждий" номидаги театр жамоаси ташриф буюриб, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Тоҳир Малик қаламига мансуб "Захарли томчилар" асарига асосида яратилган спектакль намойиш этилди. Унда ёшларнинг алдовларга учиб, гиёҳвандлик, терроризм, диний оқимларга кириб қолиши, оқибатда, уларнинг қисмати фожиа билан туғаш акс этган. Масалан, ундаги образлардан бири Салим билим олишни, келажикда яхши инсон бўлишни орзу қилади. Афсуски, оиладаги муҳит уни пул топишга ундайди. Ўқитувчилар ҳам Салимнинг оилавий шароити билан танишиб, кўмак бериш ўрнига уни мактабдан ҳайдашади. Натижада у жиноятчилар тўзоғига илиниб, одам савдоси, гиёҳвандлик каби ҳолатлар акс этган турли варақалар тарқатиб, жиноятга қўл ўради.

Айтиш лозимки, бу асарда бош қахрамонлар қисмати аянчли яқун топиши томошабинни бироз ўйга толдириди. Чунки спектаклда фақатгина ёшлар хатога йўл қўйибгина қолмай, ота-оналарнинг фарзанди келажикда панжа орасидан қарши ифода этилган. Масалан, махсин математиклар мактабида ўқийётган яна бир қахрамони отаси дарсдан қолдириб, тўй-ҳашамларда ўзига қўирилиб доира қилишга ундаши, пул топишга жалб қилиш ҳақида ҳам гап боради. Болада отасига нисбатан нафрат уйғониши оқибатда жиноий тўдага яқин бориб қолади. Дўсти Салимни гирдобдан чиқариб олишга уринган бу йигит тўда бошлиғи томонидан ўлдирлади.

Бу спектакль томошабинни, айниқса, ёшларни сергак тортишга ундайди десак, хато бўлмайди. Қахрамонларнинг аянчли қисмати енгил-елпи яшаш орзусида бўлганлар учун ибратдир.

Шермат ЖУМАЕВ,
Нарпай туман прокурори

Тадбир давомида шунингдек, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимлари томонидан "Ҳуқуқий билимлар" мавзусида очик мулоқот ўтказилиб, иштирокчиларга касб танлаш, тадбиркорлик фаолиятини бошлаш, кредит олиш каби долзарб масалалар хусусида ҳуқуқий маслаҳатлар берилди.

Китоб инсонни эзгуликка бошловчи ва чорловчи билим манбаидир. У ўзига ошно қалбларда фақат аяхшилик уруғларини экади. Аяхиқса, инсонларнинг китобга меҳр-муҳаббати юксак бўлса, бу жамият энг тараққий этган, келажикга мустаҳкам замин яратилган бўлади. Туман прокуратурасининг ташаббуси билан қатор идоралар ҳамкорлигида жамиятда ёшларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, аҳоли саводхонлигини ошириш, фуқароларнинг ижтимоий-ҳуқуқий фаоллигини таъминлаш мақсадида тумандаги "Дедан", "Гулистон" ва "Ҳужакарсон" маҳалла фуқаролар йиғинларида ҳар бирида мингдан зиёд китоблар фондига эга бўлган жамоатчилик кутубхоналари ташкил этилди.

Бу бир қараганда кичик бир воқеа саналса-да, моҳир янги кенг аҳамиятли эканлигини таъкидлаш лозим. Шу муносабат билан бу кутубхоналарнинг очилиш жараёни кенг тадбир сифатида ўтказилди. Унда иштирокчилар ва прокуратура ходимлари ўртасида давра суҳбатлари ўтказилиб, бу каби кутубхоналарнинг ёш авлодини ҳар томонлама етуқ, билимли ва дунёқараш кенг инсонлар қилиб тарбиялашдаги ўрни, шунингдек, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасидаги аҳамияти юзасидан ўзаро фикр алмашилди.

Ишларнинг мантиқий давоми сифатида туман прокуратураси ходимлари тумандаги мавжуд 6 та касб-хунар коллежлари ва аҳоли гавахум жойларда ўқув машғулотларга узрли сабабларсиз келмаётган ёшлар мунтазам равишда қатнашаётган ўқувчиларини таълимга жалб қилиш, никоҳ ёшига етмаган қизларнинг шаръий никоҳ ўқиш орқали турмушга бериш ҳамда коллеж ўқувчиларининг четга чиқиб кетишларининг олдини олиш юзасидан тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориб, бу борада ўтказилган йиғилишларда ўзларининг маърузалари билан чиқиди.

Бундан ташқари, туман прокуратураси ходимлари тумандаги умумтаълим мактаблари ўқувчилари ўртасида дзюдо, эркин кураш, гимнастика ва спортнинг бошқа турлари бўйича ўтказилган мусобақаларда ҳамда бошқа маданий ва маърифий тадбирларда мунтазам равишда иштирок этиб келишмоқда.

/Давоми 7-бетда/

Қонунлари устувор юрт

Ҳар қандай жамиятнинг ривож, энг аввало, шу жамиятда қабул қилинган қонунларнинг устуворлигига боғлиқдир. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки, қонунлар юртнинг таянч устунлари саналади. Ушбу устун мустаҳкам бўлган жойда эса тараққиёт, фаровонлик ҳукмронлик қилади.

Шу мақсадда, юртимизда ҳар қандай масаланинг ечими қонунлар ва қонуности ҳужжатлари асосида адолатли ҳал этиб келинмоқда. Шунингдек, ҳар бир соҳада олиб борилаётган ишларнинг муваффақияти биринчи гада ижро масъулияти бевосита боғлиқдир. Шу нуқтаи назардан келиб чиқиб, бугунги кунда юртимиз прокуратура органлари томонидан фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият ва давлатнинг қонун билан қўриқланадиган манфаатларини, Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тизимини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратилган. Хусусан, бўлимиш ҳамда вилоятлар ва уларга тенглаштирилган прокуратура органлари томонидан судларда фуқаролик ишлари кўрилишида фуқароларнинг ҳуқуқ ҳамда қонуний манфаатлари ҳимояси йўлида қонун устуворлигини таъминлаш мақсадида суд тизимининг барча босқичларида прокурорнинг иштирок этиши, суд қарорларини қонунга мувофиқлаштириш асосида салмоқли ҳисса қўшиб келинмоқда.

Бош прокуратура томонидан ўтган давр мобайнида судлар томонидан кўрилган битимлар билан боғлиқ фуқаролик ишлари бўйича давлат божи ундирилиши борасидаги суд амалиёти ҳамда мазкур тоифадаги ишларнинг кўрилишида прокурор ваколатининг самардорлиги ўрганилди. Таҳлилларга кўра, 2013 йил давомида республика бўйича жами 6 млрд. 609 млн. 667 минг сўм миқдоридagi давлат божлари ундирилган.

Ўзбекистон Республикаси ФПКнинг 104-моддасига мувофиқ, судга даъво аризалари берганлик учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ва миқдорда давлат божи ундирилиши белгиланган бўлсада, айрим ҳолатларда судлар томонидан фуқаролик ишлари кўрилишида давлат божи миқдорини ҳисоблаш ва ундириш масаласини умуман муҳокама қилинмаган.

Шунингдек, Олий суд Пленумининг 2009 йил 24 ноябрдаги 14-сонли қарорининг 2-қисми талабига кўра, давлат божи бошқа мажбурий тўловлар қаторида давлат бюджетини шакллантиришнинг таркибий қисмини ташкил этиши тўғрисида, судлар фуқаролик ишлари бўйича давлат божи ундиришга доир қонун талабларига сўзсиз риоя этишлари шартлиги кўрсатилган.

Ўзбекистон Республикаси ФПКнинг 205-моддаси 2-қисмида суд ҳал қилув қарори чиқариш вақтида суд харажатларини тақсимлаш, 206-моддасининг 5-қисмида эса ҳал қилув қарорининг ҳулоса қисмида суднинг арз қилинган та-

лабларни қаноатлантириш ёхуд бутунлай ёки қисман рад этиш тўғрисидаги ҳулосаси билан бирга, суд харажатларининг тақсимланиши кўрсатилиши лозимлиги белгиланган. Лекин айрим ҳолатларда судлар томонидан юқорида қайд этилган қонун талаблари бузилиб, тарафлар давлат божи тўлашдан асоссиз равишда озод этилганлиги ёки харажатлар миқдори камайтирилганлиги ёки давлат божи масаласи умуман муҳокама этилмаганлиги аниқланди. Масалан, даъвогар ОАТБ "Ипотека банк" жавобгар Ё.Осуповга нисбатан кредит шартномасини бекор қилиш ва қарз фоизларини ундириш ҳақида судга мурожаат қилган. Фуқаролик ишлари бўйича Жиззах туманлараро судининг ҳал қилув қарорига асосан, даъвогарнинг даъвоси қаноатлантирилиб, жавобгар Ё.Осуповдан 5 млн. 706 минг сўм ундириш белгиланган. Аммо жавобгардан давлат божи ундирилиши масаласи суд томонидан муҳокама этилмагандан қолган.

Республика Олий судининг 2009 йил 24 ноябрдаги "Фуқаролик ишлари бўйича суд харажатларини ундириш амалиёти тўғрисида"ги 14-сонли қарорининг 9-бандида суд томонидан илгари кўрмасдан қолдирилган, такоран берилган ариза бўйича давлат божи қайтадан, умумий асосларда тўлаши, ФПКнинг 97-моддаси 1-бандига асосан эса "ариза кўрмасдан қолдирилган ҳоллар бундан мустасно" деб белгилаб қўйилган. Бироқ, суд томонидан қарор талабларига амал қилинмаган ҳолда, даъвогар Қ.Раҳмонкуловнинг жавобгар "Беш қаҳрамон" ширкат ҳўжалигига нисбатан олдинсоти битимини ҳақиқий, деб топиш тўғрисидаги аризаси суд ажримига кўра, ФПКнинг 4-бандига (ишни ўзларининг иштирокисиз кўришни илтимос қилмаган тарафлар иккинчи чакирув бўйича ҳам узрли сабабларсиз судга келмасалар, суд ишга оид мавжуд материаллар асосида ишни ҳал қилиш мумкин эмас, деб ҳисоблаш, аризани кўрмасдан қолдириш) асосан қўрилмасдан қолдирилган. Ушбу иш кейинроқ қайта тикланиб, суднинг ҳал қилув қарорига асосан мазмунан ҳал қилинган бўлса-да, тарафлардан давлат божи олинмаган. Ҳал қилув қарориди давлат божи масаласи муҳокама этилмаган.

Шу билан бирга, айрим ҳолатларда судлар томонидан асоссиз равишда қўп давлат божи ундириш ҳолатларига ҳам йўл қўйилган.

Хусусан, суднинг ҳал қилув қарори билан даъвогар Савдо-саноат палатасининг вило-

ят ҳудудий бошқармаси вилот банк филиали манфаатида жавобгар Ж.Урмоновга нисбатан "кредит ва фоизини муддатидан олдин ундириш, ундирувни гаровга қўйилган мулкка қаратиш тўғрисида"ги даъво талаби қисман қаноатлантирилиб, Ж.Урмоновдан банк фойдасига 50 млн. 415 минг сўм кредит қарздорлиги, 2 млн 387 минг сўм кредит фоизи, жами 52 млн. 802 минг сўм ва жавобгардан 11 млн. сўм давлат божи ундириш белгиланган.

Мазкур фуқаролик иши Бухоро шаҳар прокурорининг протестига асосан вилот судининг кассация судлов ҳайъатида кўрилиб, биринчи босқич судининг ҳал қилув қарори қисман бекор қилинган ва "жавобгар Жасур Урмоновдан давлат фойдасига 11 млн. сўм миқдориди давлат божи ундирилсин" деган қисми 4 млн. 300 минг сўм миқдориди давлат божи ундирилсин, деб ўзгартирилган.

Прокурорнинг протестига асосан хусусий тадбиркор Ж.Урмоновдан 6 млн. 700 минг сўм ортиқча давлат божи ундирилишининг олди олинди.

Баъзан эса судлар томонидан даъво аризани рад қилишда тўланмаган давлат божини даъвогардан ундириш мақсадида асоссиз равишда давлат божи ундириш, шунингдек, давлат божини тўлашдан озод қилиш ҳолатларига ҳам йўл қўйилган. Бу каби қонунбузилишларни бартараф этиш юзасидан тегишли тартибда прокурор протестлари келтирилиб, асосли суд қарорларининг қабул қилинишига эришилди.

Умумлаштириш шуни кўрсатдики, судлар давлат божини тўлашдан озод қилинган даъвогар ўз даъво талабларидан улар жавобгар томонидан ихтиёрий равишда тўлиқ ёки қисман қаноатлантирилганлиги оқибатида воз кечганлиги сабабли, иш юритиш тугатилган айрим ҳолларда, давлат божи ундириш масаласини муҳокама қилмаганлар ва давлат божи ундирилмай қолган.

Ваҳоланки, Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2009 йил 24 ноябрдаги 14-сонли қарорининг 18-бандида, давлат божини тўлашдан озод қилинган даъвогар ўз даъво талабларидан улар жавобгар томонидан ихтиёрий равишда тўлиқ ёки қисман қаноатлантирилганлиги оқибатида воз кечганлиги сабабли иш юритиш тугатилган ҳолларда, давлат божи суд ажримига асосан жавобгардан давлат фойдасига ундирилиши лозимлиги кўрсатилган. Жумладан, бу каби ҳолатни қуйидаги мисолда ҳам кўриш мумкин. Даъвогар "Тревэл"

МЧЖ ўзига хизмат кўрсатувчи банк манфаатини кўзлаб, жавобгар Д.Юнусовга нисбатан кредит қарздорлигини ундириш ҳақидаги даъво аризаси билан судга мурожаат қилган.

Фуқаролик ишлари бўйича суднинг ажримига асосан жавобгар кредит суммасини, яъни 5 млн. 448 минг сўмни тўлиқ тўлаб берганлиги учун даъвогар даъводан воз кечганлиги сабабли фуқаролик иши иш юритишдан тугатилган.

Мазкур фуқаролик иши бўйича жавобгардан 1 млн. 90 минг сўм давлат божи ундирилши лозим бўлса-да, суд томонидан асоссиз равишда давлат божи ундириш белгиланмаган.

Шунингдек, шу каби ҳолатни Хоразм вилот прокуратураси томонидан асоссиз ҳулосага келинган суд қарорига нисбатан келтирилган протестда ҳам кўриш мумкин. Иш ҳужжатларига кўра, даъвогар "Боғу бўстон" МЧЖ ДТ "Халқ банки"нинг туман филиали манфаатини кўзлаб, жавобгарлар "Соҳибжон Туробов" хусусий корхонаси, С.Бобононов ва Н.Жуманиёзовга нисбатан кредит шартномасини муддатидан олдин бекор қилиш, кредит қарзини ундириш ҳақидаги даъво аризаси билан судга мурожаат қилган.

Фуқаролик ишлари бўйича туманлараро суднинг ажримига асосан жавобгар кредит суммаси — 40 млн. сўмни тўлиқ тўлаб берганлиги учун даъвогар даъводан воз кечганлиги сабабли фуқаролик иши иш юритишдан тугатилган.

Мазкур фуқаролик иши бўйича жавобгардан 8 млн. сўм миқдориди давлат божи ундирилиши лозим бўлса-да, суд томонидан асоссиз равишда давлат божи ундириш белгиланмаган.

Суд ажримига вилот прокуратураси томонидан кассация тартибиди протест келтирилиб, протест талабларининг қаноатлантирилиши ва иш юзасидан асосли суд қарорини қабул қилинишига эришилган.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2009 йил 24 ноябрдаги "Фуқаролик ишлари бўйича суд харажатларини ундириш амалиёти тўғрисида"ги Қарориди жисмоний шахсини суд харажатларини, шу жумладан, давлат божини давлат фойдасига тўлашдан озод қилиш, шунингдек, ҳам жисмоний ва ҳам юридик шахсдан давлат фойдасига ундирилмагандан бундай харажатларни ФПК 110, 111-моддаларига асосан кечкиртириш, бўлиб-бўлиб тўлаш ва миқдорини камайтириш масаласини ҳал қилишда суд уларнинг бу харажатларни умуман, қисман ёки бирийла тўлашга қурб илтимосларини тасдиқловчи асослар (масалан, иш ҳақи (даромади), банкда маблағи мавжудлиги, унинг эгаллигида бўлган мулк сони ва қиймати, вояга етмаган фарзандлари, бошқа боқимандалари борлиги ва ҳ.к. тўғрисида маълумотларни) мавжудлиги текшириши лозимлиги кўзда тутилган. Бироқ, ўрганилаётган айрим фуқаролик ишларида мазкур қарор талаблариди

Ботир НОРОВ,
Бош прокуратура бўлим бошлиғи

рига риоя этилмаётганлиги маълум бўлмоқда. Хусусан, фуқаролик ишлари бўйича суднинг даъвогар А.Мўйдинованинг жавобгар С.Жабборовга нисбатан "уй-жойдан ҳисса ажратиш ҳақида"ги ҳал қилув қарори билан жавобгар С.Жабборовнинг оилавий, мулкий аҳоли ва 1-гурӯх ногирони эканлиги, кам таъминланган оилалар ҳисобида туришига эътибор қаратмасдан, ундан 950 минг сўм миқдориди давлат божи ундириш белгиланган. Туман прокурорининг кассация тартибиди протести асосида ушбу иш юзасидан асосли суд қарорини қабул қилинишига эришилди.

Суд қарорларининг ижрога қаратилиши, шунингдек, суд ижрочиларининг шаҳар-туман бўлимилари томонидан давлат божини ундириш юзасидан чиқарилган суд қарорларининг ижро этилиши ва давлат божи ундирилишида ҳам бир қатор қонунбузилишларга йўл қўйилганлиги аниқланди. Хусусан, фуқаролик ишлари бўйича туманлараро суди томонидан даъвогар "Раимжон Мардон" МЧЖнинг ДТ "Халқ банки" филиали манфаатида 8 та 34 млн. сўмлик галла этиштириш учун ажратилган имтиёзли кредит маблағини 8 та фермер ҳўжаликлари раҳбарлари ҳисобидан субсидия тартибиди ундириш ҳақидаги даъвоси кўрилиб, даъво талаблари тўлиқ қаноатлантирилган. Ушбу фуқаролик ишлари бўйича жавобгар фермер ҳўжаликларида жами 4 млн. 900 минг сўмлик давлат божлари ундириш белгиланиб, унинг ижросини таъминлашлик учун суд ижрочиларининг Дўстлик туман бўлимига юборилган. Бироқ, суд ижрочилари бўлими томонидан 11 ойдан буён суд қарорини ижроси таъминланмаган.

Бу ҳолатни бартараф этиш юзасидан тегишли прокурорлик таъсир чоралари кўрилди. Давлат божини ундириш борасида ўтган даврда прокуратура органлари томонидан 174 та протест келтирилган. Шундан 2 таси апелляция, 147 таси кассация ва 25 таси назорат протестларини ташкил этди.

Прокурорлар томонидан судларга 9 та ахборотлар киритилиб, 11 та "йўналтирувчи хат", 6 та тақдимнома, 1 та ҳолатда эса хизмат текшируви тайинланиб, мазкур масала 6 та вилотда тезкор йиғилишда муҳокама этилди ва 1 та ўқув семинари ташкил этилди.

Бугун Ўзбекистонда амалга оширилаётган тўв ислохотлар энг аввало, шу юрт ҳамда унинг фуқаролари фаровонлигини таъминлашга қаратилганлиги, у илчил ва қатъий йўлдан кетаётганлигини ишонч билан айта оламиз. Буну бугунги ҳаётнинг ўзи ҳам кўрсатиб турибди. Аммо шу билан бирга, бу борада кўзланган мақсадларнинг янада муваффақиятли кечишида ҳар биримиздан масъулият, қонунбузилишларга мурокасизлик ҳамда қонунларга бўлган ҳурмат ҳисси алоҳида ўрин тутганини ҳар доим ёдда сақламоғимиз зарур.

"Таълим тўғрисида"ги Қонун ҳужжатлари нормаларининг ҳаётга татбиқ этилиши натижасида бугунги кунда нодавлат таълим муассасалари таълим тизимининг ажралмас таркибий қисмига айланиб, фуқароларнинг билим олишга бўлган конституциявий ҳуқуқларини амалга оширишда муҳим ўрин тутмоқда. Яъни нодавлат таълим муассасалари томонидан ёшларни касб-ҳунарга (тиқувчилик, сартарошлик, ҳамширлик, компьютер саводхонлиги ва ҳоказо) ўргатиш, уларнинг билим ва кўникмаларини ошириш, бир қатор хорижий тилларни ўргатиш бўйича курслар ташкил этиш каби ижобий ишлар амалга ошириляётир.

Эгри йўлдан жиноят кўчасига

Юртимиздаги қонунларга мувофиқ, нодавлат таълим муассасалари фаолияти лицензияланган фаолият турига кирса-да, айрим тадбиркорлик субъектлари жойлардаги ҳокимиятлардан рўйхатдан ўтиб, таълим фаолияти билан лицензиясиз шугулланиб келишяётган экан.

Ана шундай фаолият юритганлардан бири Тошкент шаҳрида тадбиркор сифатида 2008 йилнинг август ойида рўйхатдан ўтган "Erudite International Plus" нодавлат таълим муассасаси (НТМ) дир. Мазкур муассаса лицензиясиз фаолияти давомида умумий ўрта таълим асосида ўқувчиларни ўқитиб, 71 млн. 737 минг сўмликдан ортиқ хизмат кўрсатган ҳолда, 32 млн. 737 минг сўм соф даромад қилган.

Муассаса бошқа соҳада ҳам аҳолига хизмат кўрсатиш орқали яна бир неча миллион фойда кўради. Бундан "бошлари кўкка етган" НТМнинг ижрочи директори Азиз Жамолов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ҳамда бош хисобчи Анора Бекбоевалар пулларни ўзлаштириб, чўнтакларини қаппайтиришни режалаштиришди. Шу тариқа, 2010 йилнинг август ойида пойтахтда фаолият кўрсатаётган иккита масъулияти чекланган жамият билан тузилган шартнома ва юк хатлари асосида 12 млн. 376 минг сўмлик "товарсиз" операцияларни амалга ошириб, савдо қоидаларини бузган ҳол-

Ёрқин МИРСАЛИХОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Тошкент шаҳар бошқармаси
бўлим бошлиғи

да, ушбу маблағларни ўзлаштиришди.

"Ишлари хамирдан қил сугурғандек" осон амалга ошганидан руҳланган директор билан хисобчи бундай "операция"ни 2011 йилда ҳам амалга оширишди. Улар бу сафар "Denver Group" МЧЖ билан юқоридagi каби шартнома тузиб, яна 10 млн. 100 минг сўм пулни нақдлаштириб оладилар. 2012 йилда эса икки МЧЖ билан шартнома тузиб, 49 млн. 350 минг сўм маблағни маҳсулот харид қилиш баҳонасида тегишли ҳисоб рақамига ўтказиб юбордилар. Шундай йўл орқали бу маблағлар ҳам ўзлаштирилади. Ноқонуний тарзда "сўвдек оқиб" келаётган пуллар А.Жамолов ҳамда А.Бекбоевнинг нафсини янада ҳақалак оттириб юборди. Улар 2012 йил давомида шундай "операция"ларни амалга ошириб, яна 120 млн. 78 минг сўм пулларга эга бўлишди.

Кўришиб турибдики, фаолиятларини эгри йўл билан бошлаган бу кимсалар охир-оқибат жиноятнинг қоронғу кўчасига ҳам кириб кетдилар. Жиноятга эса жазо муқаррар. Айбдорларнинг қилмишларини кўриб чиққан жиноят ишлари бўйича Юнусобод туман суди уларга қонуний жазо тайинлаб, ҳукм чикарди.

Пивофуруш қўлга тушди

Акрам ХАЛИЛОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Марғилон шаҳар бўлими бошлиғи

Марғилон шаҳрида яшовчи Даврон Ботиров (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ноқонуний даромад топишни касб қилди-да, ўз уйида яширинча пиво ишлаб чиқара бошлади. Ҳеч қандай ҳужжатларсиз иш бошлаган "тадбиркор" бир кун келиб, бу фаолиятга чек қўйишнинг ҳаёлига ҳам келтирмади. Гигиена талабларига жавоб бермайдиган шаронларда маҳсулот тайёрлаб, кишилар соғлиғига хавф солаётганигини эса ўйлаб ҳам кўрмади. Кўза кунда эмас, кунда синар экан.

СВОЖЖДЛҚК департаментининг Марғилон шаҳар бўлими томонидан ўтказилган тезкор тадбирда "тадбиркор" 1,25 литрли идишларда "ПАТРИОТ" номли пиво маҳсулотини қадоқлаб, соетиш билан шугулланаётгани аниқланиб, 14 турдаги, 3 млн. 29 минг сўмликдан ортиқ товар-моддий бойликлар ашёвий далил сифатида олинди.

Вилоят санитария-эпидемиология назорати марказининг хулосасига кўра, ашёвий далил сифатида олинган пиво маҳсулотлари истеъмолчилар соғлиғига хавфсизлигига умуман жавоб бермас экан.

Суд ҳукмига кўра Д.Ботиров қилмишига яраша жазосини олди. Юртимизда тадбиркорлик билан шугулланаман деган ҳар бир инсон учун барча эшиклар очик. Аммо яширинча, тегишли ҳужжат ва рукхатсиз, боз устига, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариб, фойда кўраман деганлар қаттиқ адашадилар. Инсон учун энг муҳим бўлган саломатликка зиён келтирувчи маҳсулот тайёрлашга эса ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Мўмай даромадди қўлаб, ноқонуний ишнинг бошини тутганлар эса Д.Ботиров каби суднинг қора курсисидан жой олишлари муқаррар.

Мурғак фарзанд савдоси

Юзга айтганининг заҳри йўқ, дейдилар. Мақола тугул, сарлавҳани ўқиб, ажабланган, ёқангизни ушлаган бўлсангиз керак. Бинобарин, фарзанд инсон учун энг бебаҳо неъмат эканини яхши биламиз. Айниқса, ўзбек миллати борки, бутун умрини болалиги, авлодларининг келажагига бахшида қилади. Бугунги кунда республикамиз бўйлаб оилаларни мустаҳкамлаш, ёшлар тарбиясига эътибор қаратиш, уларнинг тақдирини учун қайғуриш масаласига бирламчи вазифа сифатида ёнашмиляётган, бир сўз билан айтганда, барча фарзанд тарбияси учун ёниб-куяётган бир пайтда ёш оилалардан бири эндигина тугилган қизалогини тирикчилик қурбонига айланттириб, сотиб юборишига нима дейсиз?!

Албатта, типратикан игнали бўлса-да, боласини юмшогим, дейди. Нима учун? Жавоб йўқ. Фақат бир нарсани айтиш мумкин, яратилган мавжудот онглими-онгсизми, ҳаётда давомийлик истайди. Бунда эса маъно кўп. Токи ҳаётда бефарқлик қолмасин. Пала-партиш турмушдан юз ўгириб, ҳаёт давомийлиги барқарор бўлсин.

Бирок, жорий йилнинг март ойида Қува туманида истиқомат қилувчи вояга етмаган Ҳақимованинг (исм-фамилиялар ўзгартирилган) фарзанд кўришининг ўзи даҳшатли ҳодиса бўлса, ундан воз кечи-

ши эса ундан-да оғир. Аслида Гулмиранинг дунёга келгунга қадар бўлган ҳолатининг ўзи бир фожиа эди. Нима бўлганда ҳам у фарзандидан воз кечди. Албатта, чақалоқ аросатда қолмасди, болаларнинг бегона бўлишига йўл қўймайдиган давлат қонунлари бор.

Бирок, Қува тумани Тиббиёт бирлашмасининг туғруқ комплекси бўлими ходимлари — Саиджонова, Ўрмонова ҳамда Мусахоновалар ўзаро тил бириктириб, Республика Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 26 майдаги қарори билан тасдиқланган Васийлик ва ҳомилийлик органига ота-онасининг қаровисиз қолган болалар

Фаррух ТОШПҮЛАТОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
матбуот гуруҳи катта инспектори

тўғрисидаги маълумотларни тақдим этиш тартиби ҳақидаги Низом талабларига зид равишда, онаси воз кечган гўдакни Қува туманидаги хоталидор орқали расмийлаштириш йўли билан 1700 АҚШ доллари эвазига харидор Н.Бекжоновага сотишга ҳаракат қилишди.

Уларнинг қилмиши Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солик, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг Қува туман бўлими ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари ҳамкорлигидаги тезкор тадбирда фош этилди. Суд томонидан қонунбузарларга нисбатан тегишли жазо тайинланди.

Она-ку, агар уни шундай аташ мумкин бўлса, боласидан воз кечди. Аммо оқ халатли шахслар-чи? Энди улар маҳалла, кўчи-кўшни, дўсту дугонанинг кўзига қандай қарашади?

Осон пул топаман деб...

Гулмжон МАМАДАЛИЕВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Олмалик шаҳар
бўлими катта сурштирувчиси

Ҳаётда айрим одамлар ҳалол меҳнат, пешона тери билан пул топишдан кўра, белни оғритмай, осонгина, қинғир йўллар билан бўлса-да, топилаётган мўмай даромад ҳисобига яшаш истагига бўладилар. Одамлар гавжум бўлаётган жойларда, бозорлар атрофида тевааракка бесаранжом қараб, ёнидан ўтаётганларга "доллар бор, доллар" қабилида сўз қотаётган пулфурушларни ана шундайлар қаторига киритса бўлади.

"Қахрамонимиз" Абдор Низомов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ҳам ҳалол меҳнат қилишга бўйни ёр бермай, жонини қойтмай пулфурушлик ортидан оиласини тебратишни маъқул кўрди. У шундай ноқонуний хатти-ҳаракати сабаб 2013 йилда суд қарори билан тегишли жавобгарликка тортилган эди. Бирок А.Низомов бундан ўзига тегишли хулоса чиқармади. "Ўрганган кўнгли, ўртанса кўймас", деганларидек, Абдор жавобгарликка тортилиб ҳам "шашти"дан қайтмади ва охир-оқибат яна қонун олдида жавоб беришига тўғри келди.

2014 йилнинг 20 январь куни Бош прокуратура ҳузуридаги Солик, валютага оид жи-

ноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг Олмалик шаҳар бўлими ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тадбирда А.Низомов фуқаро М.Ҳамидовага 5 минг АҚШ долларини 14 млн. 400 минг сўмга сотаётганида ашёвий далиллар билан қўлга олинди.

Яна бир қарра ноқонуний хатти-ҳаракатлари сабабли қонун олдида жавоб беришга мажбур бўлган А.Низомовга жиноят ишлари бўйича Олмалик шаҳар суди томонидан энг кам ойлик иш ҳақининг 20 баравари миқдорида жарима жазоси тайинланди.

Ўйлаймизки, энди "қахрамонимиз" қинғир йўллар билан бойлик орттириш ортидан ҳеч қачон барака топмаслигини тушуниб етди.

Хатода ҳам хато бор

Иш бор жойда хато бўлади, деган гап бор. Кимдир адашиб, яна бошқа биров билмай қолиб, хатога йўл қўйиши мумкин. Аммо амалга ошираётган иши нафақат хато, балки жиноят эканини била туриб, бунга қўл ураётганларнинг қилмишини қандай изоҳлаш мумкин?

Бекзод АБДУРАҲИМОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Касби туман бўлими бошлиғи

Яқинда СВОЖЖДЛҚК департаментининг Касби туман бўлими ходимлари ана шундай қинғирликларнинг гувоҳи бўлишди. Аниқлаштириш, Касби туман ОАТБ "Агробанк"нинг Муғлон филиали мансабдор шахслари қалбакилаштирилган шартномалар, юк хатлари ва уларга қўйилган сохта имзолар асосида тадбиркорлик субъектларининг қонуний манфаатларини бузишган. Яъни мазкур банк миջозлари "Шодмонқулов Жамол Сунонович" фермер хўжалигининг

имтиёзли кредит маблағи ҳисобидан 7000,0 минг сўм ва "Бўриева Мушарраф" фермер хўжалигининг имтиёзли кредит маблағи ҳисобидан 7000,0 минг сўм маблағини тумандаги "Ёркулов Турсунпўлат Ёркулович" хусусий фирмаси ҳисоб рақамига кўчириб, ушбу маблағларни озик-овқат маҳсулотлари олиш учун деб, 13700,0 минг сўминини Қарши шаҳридаги "Барақали Қашқадарё диёри" МЧЖнинг ҳисоб рақамига, 26,5 минг сўмини эса Касби туманидаги "Хужаҳайрон Обинон" ху-

сусий қорхонасининг ҳисоб рақамига қонунга хилоф равишда кўчиришди. Шу йўл билан маблағларни нақдлаштириб, ўз эҳтиёжлари учун ишлатиб, ўзганинг мулкчини талон-торож қилишди.

Мазкур ҳолат юзасидан департаментининг Касби туман бўлими томонидан ОАТБ "Агробанк"нинг Муғлон филиали мансабдор шахслари ва бошқаларга нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилиб, суднинг ҳукми билан айбдорлар тегишли жазога тортилди.

Жиноятчиликка қарши кураш борасидаги фаолиятни мувофиқлаштириш

Мамлакатимиз мустақилликка эришгандан сўнг жиноятчиликка қарши самарали кураш олиб бориш масаласи ислохотлар тақдирини ҳал қилувчи энг асосий омиллардан бири сифатида белгиланди. Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг жиноятчиликка қарши курашиш борасидаги фаолияти самарадорлигини ошириш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири ҳисобланиб, бу борада шахснинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимоясини таъминлаш муҳим омил сифатида эътироф этилди.

Давлатимиз раҳбари Ислон Каримов таъкидлаганидек, "Оғир жазо, айниқса, фуқароларни жамиятдан ажратиш билан боғлиқ бўлган жазоларнинг жиноятчилигининг олдини олишдаги аҳамиятини ошириб кўрсатиш ўринсиз эканлигини ҳаётнинг ўзи исботламоқда. Жиноятчилигининг олдини олиш унга қарши курашиш самарадорлиги, жазонинг оғирлиги ва шафқатсизлигига эмас, балки биринчи навбатда қонунни бузган шахс жазонинг муқаррарлигини нечоғлик англашига боғлиқ".

Прокуратура органлари тизимида ўтказилган ислохотлар ҳамда ҳар томонлама пухта ўйланган жиноий жазолар тизимини тубдан ислох қилиш бўйича олиб борилган кенг қамровли сиёсат натижасида мамлакатимизда жиноятчиликка таъсирчан зарба берилди.

"Прокуратура тўғрисида" - ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 2-моддасига кўра, прокуратура органларининг асосий вазифалари қонун устуворлигини таъминлаш, қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ҳамда эркинликларини, жамият ва давлатнинг қонун билан қўриқланадиган манфаатларини, Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тизимини ҳимоя қилиш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва профилактика қилишдан иборатдир. Бу борада прокуратура органлари томонидан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг жиноятчиликка қарши кураш фаолиятининг мувофиқлаштириб борилиши муҳим аҳамият касб этади.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар жиноятчиликка

қарши кураш чораларини кўриш ва асосий фаолият йўналишларини келишувчилик асосида таъминлаш мақсадида ўз фаолиятларини мувофиқлаштирилади.

Дастлаб, жиноятчиликка қарши кураш борасидаги фаолиятни мувофиқлаштириш 1992 йил 9 декабрдаги "Прокуратура тўғрисида" ги Қонуннинг 3-моддасига, прокуратура фаолиятининг асосий йўналишлари сифатида киритилган. Унга кўра, прокуратура жиноятчиликка қарши курашувчи идораларнинг қонунларни ижро этишлари устидан назорат қилиши ва уларни қўллашга доир фаолиятини мувофиқлаштириши белгиланган.

Мустақилликнинг кейинги йилларида давлатимиз томонидан жиноятчиликка қарши кураш қучайтирилди. Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг бу борадаги ҳамкорлиги мустаҳкамланди. Ўз навбатида криминоген вазият жиноятчиликка қарши кураш борасидаги фаолиятни мувофиқлаштириб боришни талаб этади. Жиноятчиликка қарши курашувчи идораларнинг қонунларни қўллашга доир фаолиятини мувофиқлаштириб бориши етарли бўлмай қолди.

2001 йил 29 августда "Прокуратура тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни янги тахрирда қабул қилинди. Мазкур қонуннинг 8-моддасида жиноятчиликка қарши кураш борасидаги фаолиятни мувофиқлаштириш масаласи аниқ ва лўнда қилиб белгилаб қўйилди. Унга кўра, Ўзбекистон Республикаси Бую прокурори ва унга бўйсунувчи прокурорлар жиноятчиликка қарши кураш самарадорлигини таъминлаш мақсадида тезкор-қидирув

фаолиятини, суриштирув ва дастлабки терговни амалга оширадиган тегишли органларнинг фаолиятини мувофиқлаштиради.

Янги тахрирдаги қонунга кўра, мувофиқлаштиришнинг мақсади аниқ қилиб белгиланди. Яъни мувофиқлаштиришнинг мақсади жиноятчиликка қарши кураш самарадорлигини таъминлаш, шунингдек, жиноятларни аниқлаш, фож этиш ва улар содир этилишининг олдини олишга қаратилган ҳамкорликдаги ҳаракатларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш орқали қонунийликни мустаҳкамлашдан иборатдир.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш деганда, қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, жиноятчилик ва бошқа ҳуқуқбузарликларга қарши курашнинг долзарб муаммолари бўйича ҳамкорликда тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалиётга татбиқ этиш тушунилади. Бунда бу органларнинг жиноятчиликка ва бошқа ҳуқуқбузарликларга қарши кураш бўйича мақсади, вақти, жойи, ижрочилар ва дастур фаолиятлари келишиб олинади.

Мазкур органлар фаолиятини мувофиқлаштириш учун прокурор мувофиқлаштирувчи кенгаш қақиради, ишчи гуруҳлар ташкил этади, зарур ахборот, шу жумладан, статистика маълумотларини талаб қилиб олади, қонун ҳужжатларига мувофиқ, бошқа ваколатларни амалга оширади.

Кенгаш жиноятчиликка қарши курашиш, унинг олдини олиш ва жиноятларни фож этиш, тезкор-қидирув фаолияти, суриштирув ва дастлабки терговни амалга оширишда юзага келган муаммолар, мавжуд камчиликлар ва ўзаро ҳамкорлигининг йўлга қўйилиши билан боғлиқ масалаларни ўрганиб, таҳлил қилади ва мувофиқлаштиради.

Кенгаш иши жиноятчиликка қарши кураш борасидаги фаолиятни мувофиқлаштирувчи кенгаш аъзоларининг келишилган ҳолда ҳар олти ойга тузилган иш режаси асо-

сида ташкиллаштирилади. Мувофиқлаштирувчи Кенгаш йиғилишлари олдиндан тузилган режа асосида, ҳар чоракда камидан бир марта ўтказилади. Кенгаш режасига ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ҳамма органлар томонидан ҳал қилиниши лозим бўлган ва уларнинг имкониятларини қучайтиришни талаб қиладиган, муҳим, долзарб муаммолар киритилиши керак.

Самарадорлиқни ошириш мақсадида кенгаш жойларга чиқиб, қорхона, муассаса ва ташкилотларда, шаҳар ва туманларда сайёр мажлисларни ўтказиши мумкин. Лекин мувофиқлаштирувчи Кенгашда муҳокама қилинадиган барча масалалар юзасидан ҳужжатларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган вакилларининг тузилган ишчи гуруҳ тайёрлайди. Ишчи гуруҳ фаолиятига бошқа идораларнинг, шунингдек, илмий текширув, ўқув муассасаларининг мутахассислари ҳам жалб қилинишига руҳсат этилади.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар мувофиқлаштирувчи Кенгаш ҳамкорликда жиноятчиликни ҳар томонлама ўрганиб, унинг ҳолати, ўсиш-камайиш динамикасини чуқур таҳлил қилади, шунингдек, жиноятларни аниқлаш, фож этиш ва унинг олдини олиш борасидаги фаолиятни таҳлил қилиб, жиноятчиликка қарши курашнинг асосий йўналишларини белгилайди.

Кенгаш аъзолари жиноятчиликка қарши кураш борасида қонун томонидан уларга берилган ваколат асосида мустақил фаолият кўрсатишда. Шунингдек, кенгаш аъзолари иш фаолиятини махфийлик тартибига риоя этишда зид бўлмаसा ошқора олиб боришади.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар раҳбарлари мувофиқлаштирувчи Кенгаш қарорларини ижрога қаратишда жавобгарликни ҳис этган ҳолда фаолият кўрсатишлари мақсадга мувофиқ бўлади.

Мувофиқлаштириш фаолиятининг асосий йўналишлари — бу жиноятчилик ҳолатининг биргаликдаги таҳлили, унинг тизими ва динамикаси, ри-

Ботир КУДРАТХОДЖАЕВ,
Бош прокуратуранинг ОУК
тингловчиси

вожлини суруятини белгилаш, жиноятни аниқлаш, тергаш, фож этиш, оғохлантириш ва олдини олиш тажрибасини ўрганиш; жиноятчиликка қарши курашиш бўйича халқаро шартномалар ва чет мамлакатлар, халқаро ташкилотлар билан битимлар тузиш ва келиб чиқадиган тақлифларни ишлаб чиқиш тажрибасини умумлаштириш; чет эл ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларининг ижобий тажрибаларини ўрганиш ва фаолиятда татбиқ этишдир.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш бу органлар ўзининг процессуал мустақиллигини, ўзига хос принципларини ва ишни ташкил қилиш шароитларини йўқотиши, дегани эмас, балки уларнинг ҳар бири ўзларига хос бўлган ваколатлар ва функциялар доирасида ўз олдига қўйилган вазифаларни баҳарлади. Бироқ, бу органларнинг вазифаси, жиноят содир қилган ҳар бир шахсни жиноий жавобгарликка тортиш ва унга адолатли жазо берилишини таъминлаш билан бир вақтда, айби бўлмаган ҳеч бир шахс жавобгарликка тортилмаслиги ва ҳуқм қилинмаслигига эришишдан иборатдир.

Шуни унутмаслик керакки, мувофиқлаштирувчи Кенгаш томонидан қабул қилинадиган чоралар тизими жиноятларнинг олдини олиш, профилактика қилиш, жиноятларни ўз вақтида фож этиш, уларнинг ҳар томонлама тўла ва ҳилсонга терговини олиб бориш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, шунингдек, қонуний манфаатларини таъминлашда алоҳида ўрин тутаети.

Ҳулоса қиладиган бўлсак, жиноятчиликка қарши кураш борасида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш жиноятларнинг олдини олишда, бунга имкон яратган шартшароитларни бартараф этишда самарали механизм бўлиб хизмат қилади.

Ёшлар манфаати — устувор мақсад

/Давоми. Бошланиши 4-бетда/

Шу муносабат билан келгусида прокуратура органлари томонидан ҳам соҳа фаолиятини янада яхшилаш мақсадида ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш ва вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчилигининг олдини олиш борасида шу каби ижобий ишларни амалга ошириш лозим бўлади.

Нарпай туман прокуратураси томонидан вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик, ҳуқуқбузарлик ва бошқа ғайриижтимоий хатти-

ҳаракатларнинг профилактикаси, уларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан мунтазам ишлар амалга оширилмоқда. Масалан, таҳлиллар давомида тумандаги "Дўстлик" маҳалласида яшовчи фуқаролар Ш.Хўжаев, Э.Ғамбардиев, Х.Сайфуллаев, Ю.Юлдошов ва И.Жўраевлар вояга етмаган фарзандларининг таълим олишига берафқ муносабатда бўлиб, уларнинг мунтазам равишда коллеждаги дарс машғулотларига қатнашишини таъминлашдан келгани аниқланган. Мазкур фуқароларга нисбатан

МЖТКнинг 47-моддаси 1-қисми билан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзгатилиб, кўриб чиқиш учун туман ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияга юборилган. Ўз навбатида, туман ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия томонидан ушбу маъмурий ишлар кўриб чиқилиб, қайд этилган фуқароларга нисбатан маъмурий жарималар қўлланилган.

Бу каби савий-ҳаракатларимиз самара бериб, туманда ўтган 2013 йилда вояга етмаганлар томонидан жиноят содир этиш ҳолатлари олдин-

ги йилга нисбатан бирмунча камайди. Бу каби эзгу ишларни янада жаддалаштириш ҳолда, зиммаимиздаги улкан масъулиятни амалга оширишда собитқадамликни қўлдан беришмаймиз. Бир сўз билан айтганда, "ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан соғлом, ҳеч қимдан кам бўлмаддан, бошини баян қўтариб яшайдиган, ватанимиз тақдирини ва келажакни учун масъулиятни зиммасига олишга, халқимиз интилайтган келажакни буюк давлатни барпо этишга қодир бўлган барқамол авлод"ни тарбиялаш ҳар доим эзгу мақсадимиз бўлиб қолаверади.

Ҳар нарсанинг бир яхши-ю, бир ёмони бўлганидек, бизга оддий ва миттигина кўринган телефон аппарати ҳам баъзида ёмонлик сари бошлар экан. Узоқни яқин, мушкуллимизни осон қиладиган дастуримизнинг баъзи пайтларда улкан кўнгилсизликлар сабабчиси бўлиб қолаётгани ташвишланарли ҳол. Ота-она бўлиб ҳам ақин кирамаган, масъулиятни ҳис қилмаган ёшларнинг оддийгина SMSлари сабаб уч онланинг тинчи йўқолади.

«SMS»нинг қудрати

Раҳматилла МАМАРАСУЛОВ,
Жиззах вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Абдушукор Норкўзиев йигирма йил мобайнида Дўстлик туман марказий поликлиникасида шифокор бўлиб ишлаб, ўзига яраша обрў-этибор қозонди. Бироқ, жаҳлини жиловлаб олмаган бу инсон айна нафақага чиқиб, неваралари қуршовида кексалик гаштини сурар чоғида жиноятга қўл уриб, хурматини йўқотди.

Хизмат хонасида ўтирган шифокорни йўқлаб, собиқ кудаси Анора опа келиб қолди. Гапни

чўзмай мақсадга кўчаркан:

— Қизингизни йиғиштириб олинг, ўғлимга SMS ёзиб, тинчимизни бузаяпти, — деди.

Буни эшитган Абдушукор унга суриштиришни айтиб, ортига қайтарди. Қизи Шерали Маматов билан етти йил турмуш қуриб, икки нафар фарзанд кўришди. Лекин турмушнинг "мушт" ларига чидалмай, бирга яшаб кетишолмади. Мана бир неча ойдирки, икки невараси билан унинг уйда яшяпти.

Кудаси кетган, Абдушукор уйига кўнгирак қилиб, бўлиб ўтган воқеани айтди. Турмуш ўртоғи "қизимиздан сўрадим, бу гаплар бўлмаган гап экан", деб уни тинчлантирди. Ўзини босолмай кудасига телефон қилди ва қизи ҳақида бўлмағур гап қилганликлари учун уларни тинч қўймаслигини, уйига ўт қўйишини айтиб, пўпаса қилди.

Анора опа фарзанди Шералининг турмуши бўлмагач, уни яна уйлантириб қўйди. Лекин кўп ўтмай янги келин аразлаб, ота уйига кетмоқчи бўлди. Келинининг кўнглига қараган қайнона ундан нима учун бундай қилаётганини суриштирди.

— Ўғлингизнинг қилкичларига чидаб бўлмайди, бу нимаси? Ажрашган хотини билан телефонда SMS ёзишаётганини ўз кўзим билан кўрдим.

Ўғлининг оиласини сақлаб қолиш ниятида собиқ кудасининг олдига борган эди. Кечга яқин воқеалардан хабардор Саломат онаси Анора она-ни кўрганга келди. Онасидан ҳамма гапни эшитгач, жаҳли чиқиб кетди. Жаҳл оловини босолмай қуда аёлга телефон қилди. Телефонни Абдушукор кўтарди:

— Мен Саломатман. Нега хотинингиз онами ҳақорат қилади? Қизингизни йиғиштириб олинг, укани тинч қўйсин. Жуда ўзини тўхтата олмаётган бўлса, эрга бериб юборинг, сиз ҳам, биз ҳам қутуламиз, — дея бақириб берди.

Абдушукор унинг гапларига тоқат қилолмай, телефонини ўчириб қўйди. Асабийлашиб кудасиникига бориб, ҳаммасига ойдинлик киритмоқчи бўлди, бироқ хотини қўймади.

Эртаси куни Абдушукор ҳамкасблари билан ошхонада тушлик қилди. Тановул чоғида ароқ ҳам ичди. Боши қарахт бўлганча, уйига қайтаркан, кеча Саломат айтган гаплар тинчлик бермасди. Ичига кириб олган шайтон васааси уни тинч қўймади. Уйига кириб, кичкина букма пичоқчани олди-да, Саломатнинг уйига йўл олди.

Саломат кўп қаватли уйнинг иккинчи қаватида яшарди. Манзилга етган Абдушукор эшикнинг очиқ турганини кўрди. Ичкарида Саломатнинг болалари Муниса, Сардор ва жияни Сарвинозлар ўйнаб ўтиришарди. Абдушукор эшикдан мўралади.

— Даданг қани? — дея сўради.
— Дадам уйда йўқ, — деди Муниса.
— Бўлмаса, аянгни чақир.

Ичкаридан чиқиб келган Саломат "келинг, қуда тоға" дея уни ичкарига тақлиф қилди. Абдушукор эса газаб отига минди. Ҳақоратлаб, сўка бошлади. Бунга қаноат қилмай, чўнтағидан пичоқчани чиқариб, аёлнинг қорнига урди. Пичоқни кўрган Сарвиноз ва Сардор ичкари хонага қочишган, Муниса эса даҳшатдан қотиб қолган эди. Балкон томон қошига уринаётган Саломатга етиб олган Абдушукор уни бўғиб олди. Бошини куч билан деворга ураркан, пичоқчани яна ишга солди. Аёлнинг елкасига икки марта пичоқ урди. Бундан кўнгли тўлмай, дуч келган жойига уриб-тепаверди. Тинмай "ўлдираман, сўяман" деб бақираркан, ўзини бутунлай нутиб қўйганди.

Қонга беланган аёл "аямни урман" деб йиғлаётган қизига "қўшниларни чақир", деди инграб. Муниса нажот истаб, югурганча қўшниси М.Бўтаевани бошлаб келди. Қўшни аёл Абдушукорга "нима қилаяписиз" дея уларни ажратмоқчи бўлди. Бироқ, қаҳр алангасида ёнаётган Абдушукор унга бурилиб ҳам қарамади. Унга кучи етмаслигига кўзи етган қўшни аёл "ички ишларга хабар қиламан", деб ортига қайтди. Пайтдан фойдаланган Саломат қочмоқчи эди, Абдушукор унинг оёғи ва қўлини яралади.

Бу пайтда М.Бўтаева уйига кириб ИИБга хабар қилди. Сўнг қўшниларини ёрдамга чақирди.

Чап қўли билан Саломатнинг сочидан маҳкам ушлаб, унга яна пичоқча ўқталганда А.Норкулов келиб қўлидан ушлади. Абдушукорни таниб:

— Нима қилаяписиз, доктор? — деди ва пичоқчани олиб қўйди.
Яна бир киши келиб, уст-боши қон Саломатнинг сочини Абдушукорнинг чангалидан аяриб олди. Ховуридан тушмаган Абдушукор ошхонадан пичоқ топиб, яна Саломатга қараб ҳезланди. Уни А.Норкулов тутиб қолди.

Қўни-қўшнилар зудлик билан оғир аҳволдаги Саломатни шифохонага етказишди. Шифокорларнинг сазъ-ҳаракатлари туфайли унинг ҳаёти сақлаб қолинди.

Ўзининг ҳам бош бармоғини кесиб олган Абдушукор уйига қайтди. Бармоғини боғлаётганда, хотини нима бўлганини сўради.

— Саломатни пичоқлаб қўйдим, — деди у пинағини ҳам бузмай. Аини шу пайт уни қидириб ички ишлар ходимлари кириб келишди.

Олтими ёшга яқинлашиб қолса-да, жиноятга қўл урган Абдушукор Норкўзиевни суд қилмишига яраша жазолади.

Ҳазилдан «туғилган»

Ўз кунларининг бири. Туроб ака (айрим исмлар ўзгартирилган) шундоққона уйи ёнидаги катта чорбоғга халққа тўй берди. Соя-салқин жой. Ош ейлиб, ароқ ичилган давраларда кулгу, ҳазил-мутойиба қизигандан қизили.

— Юсуфбой, уйланиб-сиз, деб эшитдик, бу иккинчиси шекилли, — деди чорпояда ёнбошлаб олиб, ош тановул қилётган меҳмонлардан бири.

— Ҳа, шундай бўлиб қолди, — деди Юсуф уйчан оханган. — Биласиз, келинингиз вафот этганига анча бўлди. Ёлғизлик эркак кишига оғир экан.

— Ҳа, аёл киши бўлса, бошқа гап. Эркакка қийин. Бунинг устига ҳали ёшсиз. Болаларингизга раҳмат, уйлантирибди, тушунган болалар экан.

— Э, нимасини айтасиз. Болалар катта бўлиб қолгандан кейин ноқулай бўлар экан-да. Кўп йиллардан буён фарзандли бўлмаган аёлга уйлانган эдим. Тугмайди, дейишарди. Худо берса бўлар экан-да. Ҳозир оғирроқ...

Меҳмонларга хизмат қилиб юрган Самариддин бир товоқ ош кўтариб келиб қолди. У бу гапларни эшитди. Айниқса, ҳазил тариқасида айтилган охириги гаплардан унинг юраги ўт бўлиб ёнди. "Одамига тушса, тугмайдиган аёл ҳам..." Даврадаги кулгудан аъзойи бадани музлаб кетди. Камситилгандек, ҳўрлангандек бўлди. "Ҳой Юсуф, менинг устимдан куляяписанми? Иккинчи хотини ҳомилдоримчи. Фарзандли бўлмаётганимга шамма қилаяптими? Бу билан нима демоқчи ўзи? Ҳали шошмай тур, пайти келганда гаплашман сен билан" газаб билан пичирлади у.

Ҳа, Самариддин ўзи суйган аёлга уйланинга йигирма йил бўлди. Аммо тақдир экан, фарзандли бўлишмади. Самариддин акасининг ўғли Расул билан Самарқанд шаҳридаги маҳалаларда турли ишларни қилиб юрди. Кунларнинг бирида улар бир кишининг оҳақ пишириш цехида ишлашди. Қилган ишлари цех бошлиғига маъқул келди чоғи, уларга домий иш тақлиф қилди. Шундан буён ҳар кун ана шу цехда ишлар эди.

— Расул, юр, бозорга

чиқиб майда-чуйда олиб келайлик, — деди Самариддин кеч бўлганда.

Улар дўқондан озик-овқат маҳсулотлари харид қилишди.

— Ака, кеч бўлиб қолди, — деди Расул. — Хонага бориб овқат қилиш ёқмайпти. Юринг, биронта ошхонада овқатланиб қўя қолайлик.

Бу тақлиф Самариддинга ҳам маъқул тушди. Иккаласи ошхоналардан бирига кириб овқатланиб, спиртли ичимлик ҳам ичишди.

— Эсингдами, бир ярим йил олдин Туроб ака тўй қилган эди, — гап бошлади ароқ таъсирида эски хотиралари ёдига туша бошлаган Самариддин. — Уша тўйда Юсуф менинг фарзандсиз эканимни юзимга солди. Ҳамманинг олдида изза қилди. Шу сабаб ундан ўч оламан, уни ўлдираман.

— Йўғ-е, шунақами?! "Раз" шундай қилган бўлса, унга кўрсатиб қўямиз, — деди ичкилик таъсирида шерга айланган Расул. — Кўркманг, мен сиз тарафдаман. Шу бугунроқ бориб, гаплашамиз.

Бу рағбатдан Самариддиннинг аҳди янада қатъийлашди.

— Кетдик, ука. Ҳозирроқ йўлга тушамиз.

Улар йўловчи машинада Каттакўрғон шаҳрига етиб келишганда тунги соат 1:30 лар эди.

— Тўғри унинг уйига борамиз, — деди Самариддин. — Шунинг учун бирорта пичоқ топишимиз керак.

— Ака, бирор жойдан дадиллик учун яна юзтаюзта ичайлик, — деди Расул.

Улар йўл-йўлакай яна ароқ ичишди. Оёқда зўрга туриб, бир-бирига суяна-суяна қишлоқ томон кета бошлашди. Қаҳр-газаб, қасос оловида ёнаётган Самариддин уйига кириб, иккита пичоқ олиб чиқди...

— Юсуф, ҳов Юсуф, — дея дарвозани ура бошлади Самариддин. — Мард бўлсанг, чуқ бўёққа, гаплашамиз.

Бу пайтда Юсуф ўғли Воҳидни мол бозорига

қасос

Жаҳонгир БАЗОРОВ,
Самарқанд вилоят
прокуратураси
бўлим бошлиғи
Дўстбек СУЛАЙМОНОВ,
«Huroq»

кузатиш учун уйғонган, ўғли эса бозорга олиб борадиган молларига ем-хашак бераётган эди.

— Ким у? — сўради елкасига тўнни ташлаб, ташқарига чиққан Юсуф.

Қараса, икки киши дарвозахонада турибди. Атроф қоронғу бўлгани боис, уларни танимади. Шу пайт икки қўлига пичоқ ушлаган Самариддин Юсуфнинг олдида югуриб келди. "Мана сенга, мана! Қасдинми оламан дедимми, оламан!".

..У пичоқни Юсуфнинг қорни, бўйни-ю, дуч келган жойига санчиб олаверди. Бундай бўлишини кутмаган Юсуф ожиз аҳволда қолди. Шундай бўлса-да, оғриқдан инграганча бир неча бор "Воҳид, Воҳид, ёрдам бер", дея дод солди. У ҳолсиз деворга суянди. Аччиқ фарёдни эшитган Воҳид югуриб келди. Қараса, отасининг аҳволи ёмон. У супада турган офтоб билан Самариддиннинг бошига урди.

Аммо қўлида пичоқ ялтйраган, "ўлдираман!", дея бостириб келётган Расулнинг олдида нима қилишини билмай қолди. Ортига чекинди. Ташқаридаги бақир-чақирни эшитган Юсуфнинг келини ва болалари югуриб чиқшди. Аммо улар ҳам инсонийлик қиёфасини йўқотганлар олдига яқинлаша олмадилар.

"Ҳаммангни ўлдираман!", Қўзи қонга тўлган Расул шундоқ ҳам ҳушини йўқотаётган Юсуфнинг кўкрагига пичоқ санчди. Шундан сўнггина қочиб кетди. Ёрдамга етиб келган қўни-қўшнилар машина топиб келиб, Юсуфни шифохонага олиб боришга шошилишди. Аммо оғир жароҳат олган Юсуф йўлда вафот этди.

Ароқ ичиб, инсоний қиёфасини йўқотган, арзимас сабаб билан бир инсоннинг умрига зомин бўлган Самариддин ва Расул Ҳақимовлар узоқ муддатга озодликдан маҳрум этилдилар.

Халқимизда "Етти ўл-чаб, бир кес", деган нақл бор. Ҳар ишга қўл уришдан олдин ордон ўйлаб, кейин қарор қабул қилиш керак. Юсуф юқоридаги гапни шунчаки ҳазил учун айтгандир. Нима бўлган тақдирда ҳам арзимас сабаб билан инсон ҳаётига қасд қилиш маънавиятсизликдан бошқа нарса эмас. Самариддин қизиққонлик қилмаганида, бир оила бошлиғининг ҳаётига зомин бўлмаган, ўзи ва жияни умрини ўзига йиллар панжара ортида ўтказмаган бўларди.

Мамлакатимизда адолат таъминини қарор топтириш ва қонунийликни таъминлашда суд-ҳуқуқ тизими муҳим ўрин тутди. Ўзбекистонда мустақилликдан кейин ўзимизга ҳос ва мос суд-ҳуқуқ тизими яратилди. Миллий суд-ҳуқуқ тизимининг яратилишида унинг тарихий-миллий асосларига ҳам таянилади.

"Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси"да фуқароларнинг суд орқали ҳимоялини кафолатлари жиддий тарзда кучайтирилганлигига алоҳида эътибор берилиб, судда ишларни юриштиришда апелляция инстанциясининг жорий қилинганлиги ва кассация инстанциясининг ислохот қилинганлиги таъкидланди.

Жиноят, фуқаролик ва ҳўжаллик ишлари бўйича суд чиқарган қарорлар қонуний кучга кирмай туриб, мазмунан тўлиқ қайта кўриб чиқилиши тартибининг жорий қилинганлиги фуқароларнинг одил судловга бўлган ишончини янада оширди. Шу асосда фуқароларнинг судга мурожаат қилиши йилдан-йилга ошиб бораётганлигини кўришимиз мумкин.

Фаргона вилоят "Сувоқава" давлат ишлаб чиқариш бирлашмаси қошида ташкил этилган "Фароқавасува-таъмир" шўба корхонасининг 2008-2012 йилдаги фаолияти юзасидан шаҳар Давлат солиқ инспекцияси томонидан ҳужжатли текширишда аниқланган қонунбузилиши ҳолатларига нисбатан қўзғатилган жиноят иши жиноят ишлари бўйича Фаргона шаҳар судида кўриб чиқилган. Суд ҳукми

билан корхона раҳбари М.Мирзаматовга 3 йил муддатга озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинланган. Бош ҳисобчи О.Халиқовага нисбатан ЖКнинг 72-моддаси қўлланилиб, шартли ҳукм қилинган. Судланган корхона собиқ раҳбари ва бош ҳисобчисининг апелляция шикоятлари жиноят ишлари бўйича вилоят суди апелляция судлов ҳайъати томонидан кўриб чиқилди.

М.Мирзаматов муқаддам 2005 йили судланган, унга жиноят ишлари бўйича Фаргона шаҳар судининг ҳукми билан 4 йил-у 6 ой озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинланган. Амнистия ишлари асосан жазони ўташдан озод этилган. 2006 йилдан "Фароқавасува-таъмир" шўба корхонасининг раҳбари лавозимда ишлаб келган.

Биринчи босқич судида аниқланган ҳолатларга кўра, солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан жуда катта миқдорда қарзи бўлган вилоят "Сувоқава" бирлашмасининг ҳисоб рақамига инкасса қўйилган. Вилоят корхонасининг раҳбарлари инкасса тарзидан солиқдан қарзни қоплашга ўтиб кетадиган пул маблағларини чегириб қолиш ва бошқа мақсадларга сарфлашни кўзлаб "Сувоқава" бирлашмаси қошида "Фароқавасува-таъмир" шўба корхонасини ташкил этишган. Канализация тармоғига уланган йирик корхоналардан шўба корхонанинг ҳисоб рақамига келиб тушган пул маблағлари инкасса қўйилган вилоят "Сувоқава" бирлашмаси ҳисоб рақамига ўтказилмасдан, солиқ тўловларидан қарзни қоплашга

йўналтирилмасдан турли хилдаги товар-моддий бойликларни сотиб олиш ва бошқа мақсадлар учун сарфланаверган.

Низомига биноан шўба корхона шаҳар ва туман сувоқава корхоналарининг электр жиҳозларига техник хизмат кўрсатиш ҳамда сув ва оқава сув тармоқлари ва иншоотларини, сув насосларини таъмирлаш ишлари билан шуғулланиши лозим эди. Бироқ, шўба корхонада техник хизмат кўрсатиш ёки таъмирлаш учун бирон-бир ускуна, транспорт воситаси бўлмаган. Шўба корхонага тўловларни амалга ошириш имкониятига эга йирик корхоналардан уланган канализация тармоғи асосий восита сифатида бириктирилиб қўйилган. Асосий фаолияти — техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш ишлари билан шуғулланиши ўрнига корхона раҳбари М.Мирзаматов ва бош ҳисобчи О.Халиқова вилоят "Сувоқава" бирлашмаси биносида ажратиб берилган битта хонани идора қилиб олиб, вилоят бирлашмаси раҳбарларининг топшириқларига асосан йирик корхоналардан оқава сув учун келиб тушган пул маблағларини турли хилдаги товар-моддий бойликларни сотиб олиш ва қўзғатилган хизматларга ҳақ тўлаш учун, ортан пулни эса вилоят бирлашмасига ўтказиш билан машғул бўлишган.

Шу тариха, шўба корхона ҳисоб рақамига келиб тушган 233 млн. сўмдан зиёд пул маблағлари вилоят "Сувоқава" бирлашмасининг инкасса қўйилган ҳисоб рақамига ўтказилмасдан, солиқ тўловлардан қарздорлик 173

млн. сўмдан ортиб кетган. Шу жумладан, М.Мирзаматов раҳбар бўлиб ишлаган даврда вилоят бирлашмаси раҳбарларининг кўрсатмасини бажариб, шўба корхона ҳисобига келиб тушган 168 млн. сўмдан зиёд пул маблағларининг 87 млн. сўмини вилоят "Сувоқава" корхонаси ҳисоб рақамига йўналтириб бермасдан турли хилдаги товар-моддий бойликларнинг харид қилиниши ва хизматлар бажарилишига ўтказиб бериб, солиқларни тўлашдан бўйин товлашда иштирок этган. М.Мирзаматов ва бош ҳисобчи О.Халиқова бундан ташқари, шаҳар Давлат солиқ инспекциясига топширган ҳисоботларида бевосита шўба корхонанинг солиқ солинадиған объектларини қасддан яшириб ва қаммайтириб кўрсатиш йўли билан жами 17,5 млн. сўмдан зиёд солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлашган.

2012 йил декабрь ойида вилоят бирлашмасининг шўба корхонани тугатиш тўғрисида қарори чиққан. Бироқ, шўба корхона ўз вақтида солиқларни тўламагани туфайли ҳоким қарори асосида ҳозирга қадар тугатилмаган. О.Халиқова 2012 йил декабрь ойида расман ишдан бўшаган бўлишига қарамай, 2013 йил 15 февралгача ДСМга топширилиши лозим бўлган йиллик ҳисоботларга бош ҳисобчи сифатида имзо қўйиб бераверган.

Апелляция судлов ҳайъати шўба корхона раҳбари, бош ҳисобчиси ҳамда ҳимоячининг жиноят ишлари бўйича Фаргона шаҳар судининг ҳукмидан норози бўлиб келтирган ваз-

Миржамол САДИКОВ,
Фаргона вилоят прокуратураси бўлим прокурори

ларини, ишдаги барча ҳолатларни, фуқаровий даъвогар ва гувоҳларнинг кўрсатмаларини, ҳужжатли далилларни муфассал кўриб чиқиб, биринчи босқич суди томонидан М.Мирзаматовнинг жиноий ҳаракати ЖКнинг 28, 184-моддаси 3-қисми билан, О.Халиқованиннг жиноий ҳаракати ЖКнинг 28, 184-моддаси 3-қисми ва 184-моддаси 2-қисмининг "б" банди билан тўғри квалификация қилиниб, М.Мирзаматовга 2 йил мансабдорлик лавозимларида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилган ҳолда 3 йил муддатга озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинланган. О.Халиқовага эса, айбига қисман иқроқлиги ва қилмишидан пушаймонлигини, муқаддам судланмаганини, қарамогидан 2 нафар вояга етмаган фарзанди борлигини инобатга олиб, ЖКнинг 72-моддасини қўллаган ҳолда, шартли ҳукм қилиб, содир этган жиноятларига мувофиқ жазо тайинланган, деб топди.

Апелляция судлов ҳайъатининг ажрими билан М.Мирзаматовга нисбатан биринчи босқич суд ҳукми ўзгартирилмасдан қолдирилди, айни чоғда О.Халиқовага нисбатан Олий Мажлис Сенатининг "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирми бир йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарорининг аёлларнинг жазодан озод этилишига оид бандлари қўлланди ҳамда у тайинланган жазодан озод этилди.

Меҳнат миграциясининг ҳуқуқий асослари

**/Давоми.
Бошланғич 3-бетда/**

Бунда ўзбекистонлик меҳнат мигранти мажбурий мамлакатга келиши билан ҳаёти ва соғлигини сугурта қилиш ҳамда бошқа сугурта турлари бўйича ҳуқуқларга эга бўлади.

Шу билан бирга, меморандумга мувофиқ ҳар бир иш берувчи ўзбекистонлик ишчи билан меҳнат фаолиятини амалга ошириш даврида ижтимоий ҳамда меҳнат кафолатлари, шу жумладан, тиббий сугуртани ўз ичига олган меҳнат шартномасини тўзди. Бундан ташқари, ушбу ҳужжат Ўзбекистон фуқаросининг Корея Республикасида меҳнат қилиш ва яшаш шартлари, меҳнатга ҳақ тўлаш, чунончи, ушбу мамлакатда белгиланган энг кам иш ҳақидан кам бўлмаган иш ҳақи тўлаш тартибининг йўлга қўйди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 11 майда қабул қилган "Фуқароларимиз давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунини рўйбга чиқариш учун зарур бўлган норматив ҳужжатларни тасдиқлаш ҳақида"ги Қарори ва 1998 йил 29 январдаги Меҳнат дафтарчаларини юриштириш тартиби тўғрисидаги 402-йўриқноманиннг 2.17-1 бандига биноан, Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг меҳнат дафтарчаларига чет эллик (шартнома асосида) ишлаган даври

ҳақидаги қайдлар, агарда халқаро шартномаларда бошқа қондалар кўзда тутилмаган бўлса, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ҳузуридаги Ташиқ меҳнат миграцияси масалалари агентлигининг тегишли маълумотларига асосан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига сугурта бадаллари тўланганидан сўнг (маълумотнома тақдим этилган) киритилади.

Ўзбекистон фуқаролари чет элларга Ташиқ меҳнат миграцияси масалалари агентлиги ва фуқароларнинг чет элларда ишга жойлашишини таъминлаш бўйича минтақавий бюро орқали кетмаган ҳолларда (яъни ноқонуний) Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 12 ноябрдаги "Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг чет эллардаги меҳнат фаолиятини ташкил этишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорига мувофиқ юқорида кўрсатилган ижтимоий таъминот ва бошқа кафолатлардан маҳрум бўлади.

Ўзбекистон Республикаси Ташиқ ишлар вазирлигининг маълумотларига қараганда, фуқароларимиз бошқа мамлакатларга ишлаш учун ноқонуний бораганида уларнинг ушланиб қолаётгани ва уларга тегишли иш ҳақи

тўланмаётгани, маиший ва меҳнат шарт-шароитларининг ёмонлиги, техника хавфсизлиги нормаларига риоя этилмағли ҳолатлари кузатилаётган.

Бундан ташқари, Ўзбекистон фуқароси ўзи танлаган хориж компанияси фаолиятининг қонунийлигини мустақил ўрганиш имкониятига эга эмас. Бинобарин, у ўша мамлакатда эмин-эркин ҳаракатланиш ҳуқуқидан маҳрум бўлади. Бундай ҳолатда Ўзбекистон Республикасининг ваколатли органлари, шунингдек, мамлакатимизнинг чет эллардаги дипломатик ваколатхоналарининг меҳнат мигрантининг меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун келганидан беҳабар бўлишини эътиборга олсак, бундай фуқаро ақсарият ҳолатларда одам савдоси қурбонига айланади. Бундан ташқари, ишлаш учун хорижда ноқонуний йўл билан кетаётган фуқаролар чет элларга кетаётган фуқароларни меслаштириш ва ўқитиш марказида мажбурий дастур бўйича ўқитилмайд.

Таъкидлаш жоизки, хорижий давлатнинг Иммиграция хизматида меҳнат мигрантининг ушбу мамлакатга ноқонуний келгани ҳақида қайдлар мавжуд бўлса, унга кўпинча кириш учун виза бериш рад этилади. Агар Ўзбекистон фуқаросининг паспортда келган мамлакатидан депортация қилингани тўғрисида белги бўлса,

Музаффар МАМАТМУРОВА,
Денов туман прокурори ўринбосари

кейинги беш ва ундан ортиқ йил давомида унинг бу мамлакатга кириши чекланади.

Афсуски, иш берувчилар томонидан ҳам турли суиистеъмоликлар учраб туради. Улар кўпинча чет эллик ишчиларни нормал меҳнат-шароитлари билан таъминламайди, уларга иш ҳақини вақтида бермайди. Одатда бундай ҳолатлар чет эллик фуқаро ноқонуний ишлаш учун борганда юзага келади. Масалан, муайян ишга маҳаллий фуқаро расмийлаштирилади, лекин унинг ўрнига шу мамлакатга ноқонуний келган чет эллик фуқаро ишлайди. Наттижада у кўрсатилганидан анча кам ҳақ олади. Ўз-ўзидан маълумки, ўртадаги фарқ ўша корхона ҳўжайнларининг қўнтакига тушади. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, мамлакатимизда фуқароларимизга хорижий давлатларда меҳнат қилишлари учун яратилган имкониятлардан фойдаланиш самаралироқдир. Зеро, бундай имконият, энг аввало, ҳар бир меҳнатқашнинг ҳаёти ва соғлигини, хавфсизлигини таъминлаш билан бирга ижтимоий ҳимоясини ҳам кафолатлайди.

Мушибатларнинг дояси

Кузнинг қоқ ўртаси, октябрь ойининг ўн олтинчи куни эди. Тўйнинг дебчаси ўрнида, эрталаб ош тортилади. Соат ўн иккиларда келин-куёв давра тўридан жой олганларидан сўнг, базм бошланди. Қалаҳ сўзлари, қуловлар, эзгу тилаклар куй-қўшиқларга, ўйин-кулгуга улашиб кетди.

Оёқ-қўли чаққон Умаржон (исм-фамилиялар ўзгартирилган) Қобилжон тоғаси ўғли Қосимжонни уйлантираётган тўйда енг шимариб хизмат қилмоқда эди. Ошпазга, чойхоначига дастёр, югур-югур юмушларни бажонидил адо этарди. Ишлари юришгандан юришган куёвга — Қосимжон акага ҳавас билан боқарди. Агар дадаси топганини ичкиликка сарфламасдан Қобилжон тоғаси каби сопла-соғ юриб, астойдил ишлаб, тежаб-тергаб рўзгорни беками-кўст қилиб қўйганида, Умаржон ҳам дурустроқ бир ишини этагидан тутар, беш-ўн танга ишлаш илнжиди бозорда майда-чуйда ишларни қилиб, кунини ўтказиб юрмасди. Бирга ўқиган тенгдошларининг ақсарияти йўларини топиб кетишди: Умаржон эса ҳамон асосатда. Отаси хар кунни уйга маст-аласт келиб, уруш-жанжал чиқараверди. Онасини ҳам уриб-дўппослайвериб, касал-ванд қилиб қўйди. Савдосотик билан шуғулланишни кўзлаб йнгаётган пулларини бемор онасини даволашга сарфлади. Устига-устак Инобатхон опаси турмушга чиққанидан сўнг бир йил ўтиб-ўтмай боға бўлиб қолди. Турмуш ўртоғи бевақт ҳаётдан қўз юмгач, ота-онасининг уйда яшай бошлади.

Опа-ука отани ичкиликдан қайтаришга ҳўп уринишди,

наркодиспансерга ётқишишди, тузалиб бас қилгандай бўлиб туолган Усмон ака бир ой ўтар-ўтмас яна ичкиликка муқкасидан кетди. Мастлигидан хотинига қўл кўтарганида силтаб ташлаган Умаржон кўзига бало-қазодай кўринадиган, келса-келмас, қизини, ўғлини бўралаб сўкадиган бўлиб қолди. Маҳалла оқсоқолларининг тартибга қақришлари, насихатлари ҳам кор қилмади.

Тўйда Усмон ака маст бўлиб қолди. Умаржон базмдан сўнг тўйхонани йғиштиришга бир оз қарашгач, уйига равона бўлди. Қобилжон тоғасининг Қосимжон акаси билан бирга ишлаш ҳақидаги таклифидан кўнгли тоғдай кўтарилди. Уч-тўрт йилда ўзини тиклаб олади, уйланиб, янги уйлар қурди. Тадбиркорликка кенг йўл берилган, ишлари юришиб кетса, биронта кичик корхона очади. Ширин хаёллар оғушидаги йғирма икки яшар йигит ҳаётини остин-устун қилиб, падарқушга айлантирадиган бало-қазо онасидан ҳатлаб ўтаётганини билмасди.

Уйга қайтганидан кейин бир оз ўтгач, кундўзги соат учларда йғит дам олиб ўтирган хонага кайфи тароқ дадаси кирди-ю, э йўқ, бе йўқ, бўралаб сўкина бошлади.

— Тагин ичиб олдингизим, бас қилинг, сўкинаверманг...

— Э, сени туксан ўша... Э, сени... — дадасининг баттар ғазаби қайнаб, ҳақорат қи-

лишда давом этаверди. Ҳозиргина тўйдан қайтган опаси Инобатхон орага тушди.

— Нимага бекордан-бекор уришасиз, бўлди-да, дада. Маҳаллада бош кўтариб юролмай қолдик-ку!

Усмон ака курақда турмайдиган сўлар билан қизининг авра-астарини ағдариб, ўзининг хонасига кириб кетди. Уша хонадан туриб ҳам тўхтамай сўкинаверди. Ҳақоратлар сўяк-сўягидан ўтиб кетган Умаржон дадасининг хонасига чиқиб, қўлидан ароқ шишасини тортиб олди ва деразадан ташқарига иргитди. Усмон ака ўрнидан туриб, ўғлининг ёқасига ёпишди. Инобатхон ташқарига юғриб, қўшнларни ёрдамга қақира бошлади. Икки қўшни ота-болани ажратиш қўйишди, муросага келтиришга, тинчлантиришга уринишди. Жаҳлларидан тушгандай туолгач, ортларига қайтишди. Бироқ, Усмон аканинг кайфи тарқаммаган, эс-ҳуши жоғида эмасди. Яна етти маҳаллага эшиттириб, ароқ шишасини синдирган ўғлини бўралаб сўкишга тушди. Умаржон қулоқларини беркитиб, гўжанак бўлиб ётса ҳам, ҳақоратлар юрагига ўқдек санчилаверди. Ниҳоят, пўпса қилиб, чакагини ўчирмоқчи бўлди ва ошхонадаги пичоқни чангаллади. "Арогимини топиб бер", дея келган отасига пичоқ ўқталиб, "менга яқинлашманг, пичоқлаб қўяман", деб ортига чекинди. Қулоқ-

кашлаб урмоқчи бўлганида ҳақоратлар жон-жонидан ўтиб кетган йғит қаҳр-ғазабини жиловлаб олмай, тигни дадасининг кўксига санчиб олди. Шундан сўнггина хушини йғиб, ташқарига отилди. Йғилиб ётган отасига кўзи тушган Инобатхон додлаб юборди. "Тез ёрдам" қақирди. "Тез ёрдам" ва ИИБ ходимлари етиб келганларида Усмон ака жон берган эди.

Дастлабки терговдаги каби суд мажлисида ҳам У.Мамажонов айбига тўлиқ иқрор, қилмишидан пушаймон бўлиб, қуйидагича кўрсатма берди...

— Дадамни ичкиликдан қайтаришга кўп уриндик, даволатдик, бўлмади. Кўчадан маст-аласт келиб, жанжал-тўполон қилишдан тўхтамади. Уришавериб, онамни касал-ванд қилиб қўйди. Уша кунни ҳам маст бўлиб олиб, ҳеч бир сабабсиз мени, опамни тўхтамай сўкаверди. Пичоқ билан пўпса қилсам, тинчиб қолади, деб ўйлагандим. Ҳақоратларидан ғазабланиб, ўзимни қўлга ололмай, пичоқлаб қўйдим...

Гувоҳ, И.Мамажоннова судланувчининг кўрсатмаларини тасдиқлади. Қўшнлар билан бирга харчанд уринишмасин, кайфи баланд отани жаҳлидан тушира олишмаган, ҳақоратларига чидамаган укаси бехос пичоқлаб қўйганини таъкидлади. Марҳум ичкиликка муқкасидан берилган бад-фел одам бўлганини бошқа яқин қариндошлари ҳам айтиб ўтишди.

— Усмон акам бирон жойда ишламасди, — деди қонуний вакил, марҳумнинг укаси Н.Мамажонов. — Спиртли ичимликларни жуда кўп ичарди. Оиласида доимо уруш-жанжал чиқарарди. Жияним Умаржон бозорда арава тортиб, оилани боқиб келган. Оғир-вазмин, нима қилса ҳам отасига гап қайтармаган, қаттиқ тегмаган. Уни атайин пичоқламаган. Умаржонга нисбатан ҳеч қандай даъвоимиз йўқ. Оилада ёлғиз боқувчилигини, онаси касалвандлигини эътиборга олиб, енгиллик беришни сўрайман.

Судланувчининг айби ўзининг иқрорлигидан ташқари,

Дилмурод САЙФИДДИНОВ,
Ташлоқ туман прокурори
ёрдамчиси

гувоҳларнинг кўрсатмалари, ишдаги далиллар билан ҳам тасдиқланди. Суд У.Мамажоновга жазо тайинлашда унинг фелъ-атворини, ёшлигини, муқаддам судланмаганини, яшаш жойидан ижобий тавсифнома берилганини, оилавий шароитини, ёлғиз боқувчилигини, марҳумнинг ахлоққа зид улқ-атвори таъсири остида жиноят содир этганини, жазони оғирлаштирувчи ҳолатлар мавжуд эмаслигини инобатга олиб, ЖКнинг 97-моддаси 1-қисми санкциясида назарда тутилган жазонинг энг кам қисминдан ҳам камроқ жазо тайинлашни, амнистия актини қўллаб, жазо муддатини қисқартиришни лозим деб топди. Етти йил муддатга озодликдан маҳрум этиш, амнистия актига асосан жазо муддатини учдан бир қисмга қисқартириш тўғрисида ўз ҳукмини ўқиди.

Ичкилик касофати бутун бошли бир оиланинг бошига мислсиз қулфатлар келтирди. Ёлғиз ўғлини падарқушга айлантирди. Бирданига ҳам турмуш ўртоғи ҳам фарзандидан айрилган онани эса тўшақка михлаб қўйди.

Спиртли ичимликка руҳу қўйиш юқоридаги каби фожиадан ташқари, чақалоқларнинг нуқсонли туғилиши, фарзандлар тарбиясининг издан чиқishi, оилаларнинг барбод бўлиши, эру хотиннинг ажрашиб, болаларнинг тирик етим бўлиб қолиши, ичкиликка муқкасидан кетганларнинг эса оталик ва оналик ҳуқуқидан маҳрум этилиб, болаларига васийлар тайинланиши ёки етимхоналарга жойлаштирилиши каби нохуш оқибатларни келтириб чиқаради. Ичкиликбозликнинг оғир асоратларидан оғоҳ этиш ушбу иллатни қуритиб боришининг йўлларидандир. Айни чоғда маҳалла фуқаролар йиғинлари тўй-тантаналарни ичхам ва спиртли ичимликларсиз ўтказишлигини таъминлаш, барча оилаларда соғлом турмуш тарзини қарор топтириш борасида самарали иш олиб боришлари лозим.

Менинг нафсим балодур...

Абдувахоб Рўзимуродов ҳам ана шундай нафсининг қулига айлانган шифокорлардан бири бўлиб чиқди. У вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасининг буйруғига асосан 2012 йилнинг октябрь ойида Жиззах вилоят эндокринология диспансерига бош шифокор лавозимига тайинланди-ю, ўзини хон, қўланкасини майдон, деб билди ва ишга киришди.

Авалло, янги раҳбарнинг кўрсатмасига биноан, эндокринология диспансерларида бепул тиббий хизмат кўрсатиш белгиланган бўлишига қарамасдан, у бошчилик қилаётган диспансерда пуллик хизмат ташкил қилинди.

"Юқоридан руҳсат олганман" дея хаспўшлади у ўзининг кирдиқорларини. Беморларни қабул қилиш, касаллик тарихи очиш, ЭКГ текшируви, лаборатория ҳамда массаж хизматини назоратга олиб, диспансерда бўлим бошлиғи лавозимига ишловчи Х.Бомуродовдан хар ойда 6 млн. сўм пул йғиб беришни талаб қилди.

Начора, хар бир бемордан кўрсатилган хизматлар учун 2 минг сўмдан йғиб, икки ой давомида жами 2 млн. сўмини бош шифокорга келтириб беришди.

Ўтган йилнинг январь ойида болалар бош эндокринология вазифасида ишловчи С.Одиловга:

— Сенинг беморларинг кўп, шунинг учун менга хар ой 200 минг сўмдан бериб турсан. Бўлмаса, иш ҳажмини камайтираман, — деб ундан уй ой давомида пул олиб турди. "Ушладингми, узиб ол" қабилида фикр юритган бош врач ишга кечикиб келган С.Одиловдан 100 минг сўм талаб қилди. Акс холда ишдан бўшатишини писанди қилди. Ходим бошлиқнинг гапларига жимгина бош эгди.

А.Рўзимуродов мансабидан фойдаланиб, иш сўраб келган М.Оқилвани ҳамширалик вазифасига ишга қабул қилгани учун ундан 300 АҚШ доллари ва 185 минг сўм, М.Рауповадан шифокор Б.Эргашева воситачилигида 500

минг сўм олган бўлса, К.Бердиевани диспансерга ҳамширалик вазифасига ишга қабул қилиш эвазига баҳоси 700 минг сўмлик совуғтиччи шифохонанинг 25-палатасига ўрнатиб олди. Шунингдек, диспансердаги маънавият-маърифат хонасини беморлар хонасига айлантириб, бу ерда даволанаётганларнинг хар берида 100 минг сўмдан йғиб олишни йўлга қўйди.

Дилшод БОЙНАЗАРОВ,
Жиззах вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Бундан ташқари, у вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасида таъмирлаш ишлари бўлаётганлигини айтиб, ходимларига 400 минг сўм йғиб бериш кераклигини тайинлайди. Қўл остидаги ходимлардан 40 минг сўмдан 60 минг сўмга йғиб олгач, пулларни ўз эҳтиёжи учун сарфлаб юборарди.

Тобора тамағирликнинг пири бўлиб бораётган А.Рўзимуродов 4 нафар ходимга 783 минг сўм мукофот пули ёздириб, уларга "диспансерни таъмирлатаман" дея имзо қўйдириб пулни олишдан ҳам тап тортмайди.

"Нафсим менинг балодур, не қуйларга соладур", деганларидек, Абдувахоб Рўзимуродов ҳам нафсини қондираман, деб қанча-қанча ёлғонларни сувдек иди. Оқибатда эса қилмишлари учун қонун олдида жавоб берди.

ДИҚҚАТ! ДИҚҚАТ! ДИҚҚАТ!
БАРЧА ЮРИДИК ВА ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР, ШУ ЖУМЛАДАН, ХОРИЖИЙ САРМОЯДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Қашқадарь вилоят ҳудудий бошқармаси оммавий офертга таклиф этади.

Қуйидаги давлат активлари бўйича оммавий офертга эълон қилинади:

1. Қашқадарь вилояти, Шаҳрисабз тумани, Хитой ҚФЙ, Дектор қишлоғида жойлашган Шаҳрисабз тумани Ободонлаштириш бошқармаси балансидаги Қўрғон-Дектор фельдшер-акушерлик пункти биноси бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 425,0 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 91,52 м².

Шаҳрисабз тумани ҳокимлигига қарашли "Ободонлаштириш" бошқармаси балансидаги "Қўрғон-Дектор" фельдшер-акушерлик пункти биносига 27 575 890 (ийтирма етти миллион беш юз етмиш беш миң саккиз юз тўқсон) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

2. Қашқадарь вилояти, Шаҳрисабз тумани, Қунчиқар МФЙ, Саксонкапа қишлоғида жойлашган Шаҳрисабз тумани Ободонлаштириш бошқармаси балансидаги "Саксонкапа" фельдшер-акушерлик пункти биноси бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 86,40 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 86,40 м².

Шаҳрисабз тумани ҳокимлигига қарашли "Ободонлаштириш" бошқармаси балансидаги "Саксонкапа" фельдшер-акушерлик пункти биносига 37 911 320 (ўттиз етти миллион тўққиз юз ўн бир миңг уч юз йитирма) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

3. Қашқадарь вилояти, Қамаш тумани, Қизилтепа ҚФЙ, Нагаҳон қишлоғида жойлашган Қамаш тумани Ободонлаштириш бошқармаси қарашли "Клуб" биноси бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 2737,5 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 933,48 м².

Қамаш тумани Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Клуб" биносига 311 278 870 (уч юз ўн бир миллион икки юз етмиш саккиз миңг саккиз юз етмиш) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

4. Қашқадарь вилояти, Дехқонобод тумани, Дехқонобод ШФЙ, А.Навоий кўчасида жойлашган Дехқонобод тумани Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Стоматология поликлиникаси" биноси бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 2871,74 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 414,57 м².

Дехқонобод тумани Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Стоматология поликлиникаси" биносига 81 221 154 (саксон бир миллион икки юз йитирма бир миңг бир юз эллик тўрт) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

5. Қашқадарь вилояти, Қарши шаҳар, Ғ.Ғулом МФЙ Ғузур кўчаси 10-уйда жойлашган Қарши шаҳар Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Омборхона" биносининг бир қисми бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 886,58 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 886,58 м².

Қарши шаҳар Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Омборхона" биносининг бир қисмига 315 210 661 (уч юз ўн беш миллион икки юз ўн миңг олти юз олти миңг бир) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

Талабгорларнинг таклифлари билдирилган конвертлари 2014 йилнинг 20 май куни соат 11:00да Қашқадарь вилояти, Қарши шаҳри, А.Темур кўчаси 43-уйда, Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Қашқадарь вилоят ҳудудий бошқармасининг мажлислар залида очилади.

Талабгорларнинг таклифларини қабул қилиш санаси ва вақти: 2014 йил 21 апрель кунидан (ҳар ҳафта душанбадан жума кунига қадар соат 9:00дан бошлаб 18:00гача) 2014 йил 19 май куни соат 18:00гача.

6. Қарши тумани, Ертепа ҚФЙ, Мирмирон қишлоғи маңзилида жойлашган "Мулк ўттиз" масъулияти чекланган жамиятининг 95 фоиз давлат улуши бўйича:

"Мулк ўттиз" МЧЖнинг 95 фоиз давлат улушига 1 748 852 768 (бир миллиард етти юз қирқ саккиз миллион саккиз юз эллик икки миңг етти юз олти миң саккиз) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш.

7. Яқабғов тумани, Ғ.Ғулом кўчаси 11-уй маңзилида жойлашган "ТАСН" масъулияти чекланган жамиятининг 45 фоиз давлат улуши бўйича:

"ТАСН" МЧЖнинг 45 фоиз давлат улушига 11 259 590 (ўн бир миллион икки юз эллик тўққиз миңг беш юз тўқсон) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш.

8. Қашқадарь вилояти, Қасби тумани ҳокимлигига қарашли Ободонлаштириш бошқармаси балансидаги "Ошхона" биноси бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 176,57 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 107,68 м².

Қасби тумани ҳокимлигига қарашли Ободонлаштириш бошқармаси балансидаги "Ошхона" биносига 50 440 080 (эллик миллион тўрт юз қирқ миңг саксон) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

9. Қашқадарь вилояти, Миришкор тумани, "Тоғмуқ" қишлоғида жойлашган, тумани солиқ инспекциясига қарашли фойдаланилмаётган маъмурий биноси бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 6004,75 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 495,05 м².

Миришкор тумани, "Тоғмуқ" қишлоғида жойлашган, тумани солиқ инспекциясига қарашли фойдаланилмаётган маъмурий биносига 359 423 622 (уч эллик тўққиз миң тўрт юз йитирма уч миңг олти юз йитирма икки) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

10. Қашқадарь вилояти, Қарши шаҳри, Ўзбекистон овози кўчаси 16-уй маңзилида жойлашган "Махсус механизациялашган кўча колонна" масъулияти чекланган жамиятининг 4,34 фоиз давлат улуши бўйича:

"Махсус механизациялашган кўча колонна" масъулияти чекланган жамиятининг 4,34 фоиз давлат улушига 395 244 251 (уч юз тўқсон беш миллион икки юз қирқ тўрт миңг икки юз эллик бир) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш.

11. Қашқадарь вилояти, Қарши шаҳар, Қарши-Бешкент йўли 3-км.да жойлашган Қарши йиғма темир бетон корхонаси бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 114402,38 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 33871,68 м².

Қарши шаҳар, Қарши-Бешкент йўли 3-км.да жойлашган Қарши йиғма темир бетон корхонасига 7 136 079 434 (етти миллиард бир юз ўттиз олти миллион етмиш тўққиз миңг тўрт юз ўттиз тўрт) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

12. Қашқадарь вилояти, Қарши шаҳар, Инак йўли кўчасида жойлашган тугатилган "Техчорасервис" бirlашмасига қарашли "Қарши МКК"си бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 8825,95 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 909,86 м².

Тугатилган "Техчорасервис" бirlашмасига қарашли "Қарши МКК"сига 441 136 346 (тўрт юз қирқ бир миллион бир юз ўттиз олти миңг уч юз қирқ олти) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

13. Қашқадарь вилояти, Қарши шаҳар, "Баҳомий" маҳалласи ҳудудида жойлашган, Қарши шаҳар Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Баҳомий-меъморчилик шилла чиқариш устахонаси" бино ва иншоотлари бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 1898,83 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 506,4 м².

Қарши шаҳар Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Баҳомий-меъморчилик шилла чиқариш устахонаси" бино ва иншоотларига 184 137 459 (бир юз саксон тўрт миллион бир юз ўттиз етти миңг тўрт юз эллик тўққиз) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

14. Қашқадарь вилояти, Ғузур тумани, "Эскибоб" қишлоғи маңзилида жойлашган "Бекмуродова Райҳон" масъулияти чекланган жамиятининг 55,56 фоиз давлат улуши бўйича:

"Бекмуродова Райҳон" масъулияти чекланган жамиятининг 55,56 фоиз давлат улушига 22 787 383 (ийтирма икки миллион етти юз саксон етти миңг уч юз саксон уч) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш.

15. Қашқадарь вилояти, Шаҳрисабз шаҳри, "Беруний" кўчаси 42-уй маңзилида жойлашган "Садо" масъулияти чекланган жамиятининг 25 фоиз давлат улуши бўйича:

"Садо" масъулияти чекланган жамиятининг 25 фоиз давлат улушига 1 141 530 000 (бир миллиард бир юз қирқ бир миллион беш юз ўттиз миңг) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш.

16. Қашқадарь вилояти, Қамаш тумани, Қизилтепа ҚФЙ, Нагаҳон қишлоғида жойлашган, Қамаш тумани Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Чойхона" биноси бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 1041,9 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 196,4 м².

Қамаш тумани Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Чойхона" биносига 42 510 114 (қирқ икки миллион беш юз миңг бир юз ўн тўрт) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

17. Қашқадарь вилояти, Нишон тумани, Янги Нишон шаҳри, Наобаҳор МФЙда жойлашган, Нишон тумани Ободонлаштириш бошқармасига қарашли собиқ "Гидроқурилиш трестининг 8-ҚМБ (қурилиш монтаж бошқармаси) бино ва иншоотлари бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 7100,0 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 240,34 м².

Нишон тумани Ободонлаштириш бошқармасига қарашли собиқ "Гидроқурилиш трестининг 8-ҚМБ (қурилиш монтаж бошқармаси) бино ва иншоотларига 170 782 455 (бир юз етмиш миллион етти юз саксон икки миңг тўрт юз эллик беш) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

18. Қашқадарь вилояти, Косон тумани, Пахтазор МФЙ "С.Айнинг" кўчасида жойлашган "Косон ҳамкор қурилиш" масъулияти чекланган жамиятига қарашли давлат ижтимоий инфратузилма объектлари бўлган "2 қаватли маъмурий" биноси бўйича:

Объектнинг умумий ер майdonи 585,15 м², шундан бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 183,94 м².

Косон тумани, Пахтазор МФЙ "С.Айнинг" кўчасида жойлашган "Косон ҳамкор қурилиш" масъулияти чекланган жамиятига қарашли давлат ижтимоий инфратузилма объектлари бўлган "2 қаватли маъмурий" биносига 119 501 075 (бир юз ўн тўққиз миллион беш юз бир миңг етмиш беш) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш ҳамда объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

учун қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.

Талабгорларнинг таклифлари билдирилган конвертлари 2014 йилнинг 17 июнь куни соат 15:00да Қашқадарь вилояти, Қарши шаҳри, А.Темур кўчаси 43-уйда, Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Қашқадарь вилоят ҳудудий бошқармасининг мажлислар залида очилади.

Талабгорларнинг таклифларини қабул қилиш санаси ва вақти: 2014 йил 17 апрель кунидан (ҳар ҳафта душанбадан жума кунига қадар соат 9:00дан бошлаб 18:00гача) 2014 йил 17 июнь куни соат 12:00гача.

Оммавий офертга натижалари эълон қилинган сандан бошлаб, 20 кундан кейинки олди-сотиб шартномаси тузилади.

Талабгорлар давлат активи бошланғич нархининг 15 фоизи миқдоридан олдиндан сотувчининг қуйидаги банк реквизитларига закалат пулини тўлаши лозим:

Олувчининг номи: Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги газначилиги; Олувчининг ҳисоб рақами: 23402000300100001010;

Олувчининг банки: Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг Тошкент шаҳар Бош бошқармаси ХҚКМ; ИИН: 201122919; Олувчининг банк коди: 00014.

Талабор томонидан кўрсатилган реқвизитлар бўйича тўловлар амалга оширилганда, тўлов топириқномасининг "Тўлов мақсади" қисмида маблағлар ўтказиш учун асослар билан биргаликда "Давлат рақобат қўмитаси Қашқадарь вилоят ҳудудий бошқармаси" учун 20042186010401000000000001 шахсий ҳисоб рақамига" сўзлари кўрсатилади.

Оммавий офертга суғурилган қатнашиш учун савдо ташкилотчасига талабор ёки унинг вакили эълонда белгиланган мuddатларда шахсан ўзи ёки почта орқали қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда буюртманомани икки нусxada тақдим этади:

— юридик шахслар учун — давлат рўйхатинда ўзгача белгиланган тўғрисидаги гувоҳномадан нусхаси, шунингдек тўлиқ ваколатли вакилнинг оммавий офертга савдосига қатнашиш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

— жисмоний шахслар учун — паспортнинг нусхаси, солиқ тўловчининг идентификация рақами (СТИР), тўлиқ ваколатли вакил қатнашган тақдирда, шунингдек қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

— оммавий офертга тўғрисидаги билдиришномада кўрсатилган банк ҳисоб рақамига закалат тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси;

Оммавий офертга савдоси ҳужжатларида мувофиқ тузилган ва қуйидагиларни ўз ичига оладиган икки нусхадagi оғзи ёпиштирилган конвертларга солинган талабор таклифлари:

— сотиб олиш тўловларининг таклиф этилаётган суммаси ва уларни тўлаш мuddати;

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талаборнинг мuddи ва имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Мурожаат учун манзил: 180112, Қашқадарь вилояти Қарши шаҳри А.Темур кўчаси 43-уй.

Маълумотлар учун телефонлар: (8375) 225-03-11, 225-02-48. Факс: 225-02-31.

E-mail: gkikashkadarya@mail.ru

Маъмур давлат активларининг савдога қўйилиши юзасидан аввалги берилган эълонлар бекор деб ҳисобланади.

Харатили талбиркорлар ва ишбилармонлар! Савдолар ўзгачагилик жараёнида қонун билан қўриқланган ҳуқуқларингиз бузилган тақдирда, Давлат рақобат қўмитасининг (8-371) 259-21-37 рақамли "Ишонч телефони"га мурожаат қилишгини маълум қиламиз!

Хизматлар лицензияланган

«EFFECT REAL GROUP» МЧЖ

барча хорижий юридик ва жисмоний шахсларни бошлангич нархи босқичма-босқич ошиб бориш тартибда ўтказиладиган очиқ аукцион савдоларига таклиф этади.

Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Фарғона вилоят ҳудудий бошқармасининг 02.04.2014 йилдаги 79 и/ч-сонли буйруғи ҳамда Қувасой шаҳар ҳокимининг 3.03.2014 йилдаги 85-сонли қарорига асосан яқка тартибда уй-жой қуриш учун Қувасой шаҳар "Исфайрамсой" ҚФЙ ҳудуди 622-контурда жойлашган 2 та ер майдони ҳар бирининг сатхи 0,04 га., бошлангич баҳоси 624 000 сўм, 53-контурда жойлашган 1 та ер майдони сатхи 0,04 га., бошлангич баҳоси 624 000 сўм, 250-контурда жойлашган 1 та ер майдони сатхи 0,06 га., (0,04 га. яқка тартибда уй-жой қуриш ва 0,02 га. деҳқон хўжалигини юритиш учун) бошлангич баҳоси

936 000 сўм ер участкаларига мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгаллик қилиш ҳуқуқини реализация қилиш бўйича жами 4 та ер участкалари очиқ аукцион савдоларига қўйилмоқда.

Аукцион савдолари 2014 йил 15 май куни соат 11:00да Қувасой шаҳар ҳокимлиги биносиде ўтказилади. Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлардан аризалар қабул қилиш 2014 йил 14 май куни соат 18:00да тўхтатилади.

Аукцион савдолари 2014 йил 15 май куни бўлиб ўтмаган тақдирда, такрорий савдолар 2014 йил 30 май куни бўлиб ўтади.

Мазкур аукцион савдосида қатнашиш учун талабгорлар ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бошлангич нархининг 30 фоизи миқдориде зақалат

пули "Effect Real Group" МЧЖнинг "Савдогарбанк" Фарғона бўлимидаги МФО: 00500, СТИР:302128329 20208000704943278001 ҳисоб рақамига тўлашлари лозим.

Аукцион савдосида қатнашиш учун талабгорлар Ўзбекистон Республикаси фуқаролари — паспорт нусхаси, хорижий юридик шахслар — уларнинг уставининг белгиланган тартибда легализация қилинган нусхаси, хорижий фуқаролар — чет давлат миллий ёки дипломатик паспорти ва Ўзбекистон Республикасида доимий яшайдиган ва яшаш гувоҳномасига эга бўлган шахслар — яшаш гувоҳномаси билан хабарномада кўрсатилган банк ҳисоб рақамига зақалат пули тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхасини тақдим этади. Талабгор буюртма-

нома бериш ва савдода ҳамда савдо натижалари бўйича расмийлаштириладиган ҳужжатлар ваколатли вакил томонидан қатнашганда ҳамда имзоланган тақдирда, белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома.

Белгиланган тартибга кўра, аукцион савдоси голибига савдо ўтказилган кундан бошлаб, 20 кундан кечикмасдан олди-сотди шартномасини имзолаш мажбурияти юклатилади.

Талабгорларни қизиқтирган барча масалалар бўйича мурожаат учун манзил:

Фарғона шаҳар Ал-Фарғоний кўчаси 43-уй 24-хона. Тел: +99895 404 54 84. Веб-сайт: www.effect.uz. Лицензия 0094.

Хизматлар лицензияланган

«EFFECT REAL GROUP» МЧЖ бошлангич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибда ўтказиладиган такроран очиқ «Аукцион» савдоларига таклиф этади.

Аукцион савдосига Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 31 март кунги 94-сонли "Истеъмол товарлари билан улгуржи ва чакана савдони ташкил этишни такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорига асосан Фарғона вилоят "Матлуботсавдо" АК тугатиш комиссиясининг 2014 йил 8 апрелдаги 33-сонли хатига асосан Фарғона вилоят "Матлуботсавдо" акциядорлик компаниясининг қуйида келтирилган жамиятдаги улуши аукцион савдосига қўйилади.

Ёзёвон тумани "Матлуботсавдо" МЧЖдаги 25,0 фоиз улуши, бошлангич баҳоси 28 600 268 сўм.

Аукцион савдоси 2014 йил 28 апрель куни соат 10:00да бўлиб ўтади.

Талабгорлардан савдода қатнашиш учун аризалар 2014 йил 25 апрель куни соат 17:00гача қабул қилинади.

Мазкур улушлар 2014 йил 28 апрель куни аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, такрорий аукцион савдолари 2014 йил 14 май куни соат 10:00да бўлиб ўтиши олдиндан маълум қилинади. Шунингдек, такрорий савдо учун аризаларни қабул қилиш савдо кунидан бир кун олдин 18:00гача қабул қилинади.

Савдога қўйилган "улуш"ларнинг ҳужжатлари билан "Савдо ташкилотчиси" ёки Фарғона вилоят "Матлуботсавдо" АКнинг тугатиш комиссиясида бевосита танишишлари мумкин.

Аукцион савдосида қатнашиш учун талабгор-

лар "Савдо ташкилотчиси" билан тузиладиган зақалат келишувига асосан, улуш бошлангич баҳосининг 10 фоизи миқдориде зақалат пулини тўлов ҳужжатиде улуш номи кўрсатилган ҳолда "Савдо ташкилотчиси" "EFFECT REAL GROUP" МЧЖнинг рекузитлари, ИНН: 302128329, МФО:00500, "Савдогарбанк" Фарғона вилоят бўлимидаги 20208000704943278001 ҳисоб рақамига тўлашлари керак.

Талабгорлар қизиқтирган барча саволлар бўйича қуйидаги манзилга мурожаат қилишлари мумкин:

Фарғона шаҳар, Аҳмад Фарғоний кўчаси 43-уй. Тел: +99895 404-54-84. Лицензия RR 0094

Хизматлар лицензияланган

Qishloq Qurilish Bank

Барча юртдошларимизга қуйидаги янги омонат турларини таклиф этади.

Миллий валютлада:

"Наврўзинг муборак" — омонатга маблағлар 12 ойга қабул қилинади ва омонатчи талабига кўра ҳар ойда тўлаб берилади.

"Баҳор ифори" — омонатга маблағлар 24 ойга қабул қилинади ва омонатчи талабига кўра ҳар ойда тўлаб берилади.

"Соғлом фарзанд қамоли" — омонатга маблағлар 2 ойга қабул қилинади ва ҳисобланган фоизлар омонат мuddати тугагандан сўнг тўлаб берилади.

"Зиё" — омонатга маблағлар 1-3 ойга қабул қилинади ва омонатчи талабига кўра ҳар ойда тўлаб берилади.

"Мағрур юрт фарзанди" — омонатга маблағлар 4 ойга қабул қилинади ва омонатчи талабига кўра ҳар ойда тўлаб берилади.

Бундан ташқари, аҳолининг уй-жой ва бошқа шахсий мулкларидан фойдаланиш жараёнида улар бўйича тўланадиган коммунал тўловларини тўлашда қулайлик яратиш мақсадиде қуйидаги янги махсус юқори фоизли омонат турлари жорий қилинган:

"Қулай тўлов" — омонатга маблағлар 6 ойга қабул қилинади ва омонатга ҳисобланган фоизлар омонатчи номидан коммунал хизмати кўрсатувчи ташкилотларга олдиндан ёки омонатчининг ташкилот олдидаги қарздорлигини сўндириш учун йўналтирилади.

"Тежамкор" — омонатга маблағлар 1 йилга қабул қилинади ва омонатга ҳисобланган фоизлар омонатчи номидан коммунал хизмати кўрсатувчи ташкилотларга олдиндан ёки омонатчининг ташкилот олдидаги қарздорлигини сўндириш учун йўналтирилади.

"Коммунал" — омонатга маблағлар 24 ойга қабул қилинади ва омонатга ҳисобланган фоизлар омонатчи номидан коммунал хизмати кўрсатувчи ташкилотларга олдиндан ёки омонатчининг ташкилот олдидаги қарздорлигини сўндириш учун йўналтирилади.

Ушбу омонат турларига банкнинг барча филиалларида маблағ қабул қилинади.

№	Филиаллар	Код	Телефон
1.	Тошкент шаҳар минтақавий филиали	(371)	150-77-21
2.	Тошкент вилояти минтақавий филиали	(371)	150-79-19
3.	Андижон минтақавий филиали	(374)	222-23-72
4.	Фарғона минтақавий филиали	(373)	229-70-91
5.	Наманган минтақавий филиали	(369)	223-04-37
6.	Бухоро минтақавий филиали	(365)	223-92-21
7.	Самарқанд минтақавий филиали	(366)	210-02-49
8.	Қашқадарё минтақавий филиали	(375)	771-04-26
9.	Сурхондарё минтақавий филиали	(376)	770-83-72
10.	Қорақалпоғистон минтақавий филиали	(361)	224-22-15
11.	Хоразм минтақавий филиали	(362)	227-48-15
12.	Сирдарё минтақавий филиали	(367)	221-00-71
13.	Жиззах минтақавий филиали	(372)	771-63-38
14.	Навоий минтақавий филиали	(436)	770-27-97

Сизнинг омонатларингиз Фуқароларнинг банклардаги омонатларини қафолатлаш фонди томонидан қафолатланади.

Сизнинг омонатингиз:

- ✓ солиқ ва мажбурий тўловлардан озод;
- ✓ маълумотлар сир сақланиши тўлиқ қафолатланади;
- ✓ эгаллик ва тасарруф ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда;
- ✓ миқдори чекланмаган!

Мурожаат учун телефонлар:
(+99871) 150-76-53, 150-39-93
www.qqb.uz

Хизматлар лицензияланган

Қишлоқ қурилиш банк — фаровон ҳаётингиз хизматида!